

POSEL

zpod Žalého

Číslo 5

Ročník XXX/2020

Cena 10 Kč

ZPRAVODAJ OBCE BENECKO, PRAMENY OBECNÍ KRONIKY

podatelna@obecbenecko.cz

www.obecbenecko.cz

Slovo starosty	3
Zápis z 13. veřejného zasedání OZ	5
Společenská kronika	10
Vybavte svou domácnost detektory kouře	11
Začátek školního roku 2020/21 v ZŠ Dolní Štěpanice	13
Prvňáci v ZŠ Benecko	13
Svoz nebezpečných složek odpadu	14
Soustředění na Krkavci očima dětí HSK	15
Dodatečné ohlédnutí za zimou	16
Podzim našich závodáků	17
Z hradního deníku paní Ruprechtý	17
Střep – povídka z Krkonoš od Josefa Šíra	20
Volební příloha	I-IV
Josef Šír a Krkonoše	23
Výchovná turistika	25
Ochrana Krkonoš	30
Některé kameny zvláštní v lidové tradici	33
Jak byla Emča zachráněná před peklem – <i>dokončení</i>	35
Inzerce	38
Odhalená krása kamenů	39

Príspevky a fotografie s popisy zasílejte nejpozději do 27. listopadu 2020 s nadpisy a se jmény autorů.

Obrázek na titulní straně: Soustředění na Krkavci, k článku na str. 15

POSEL ZPOD ŽALÉHO

Vydává Obecní úřad Benecko, redakční rada: Rada obce Benecko.

Registr. číslo MK ČR E 12668. Podávání novinových zásilek povoleno ObSP Pardubice č. j. P/1-8190/91 ze dne 27. ledna 1991.

Za věcný a názorový obsah textů odpovídají jejich autoři.

Uzávěrka dne 14. 10. 2020. Náklad 300 ks.

Výroba: *Gentiana* Jilemnice

Vážení čtenáři Posla, máme před sebou již předposlední letošní vydání našeho obecního zpravodaje. Jak je zvykem, přináším vám několik informací o dění v naší obci.

Prázdniny a dovolené jsou za námi a myslím že letní sezona z pohledu turistického ruchu byla dobrá nejen u nás na Benecku, ale v celé České republice. S nárůstem virové epidemie v současné době trochu s obavami očekáváme, co bude s příchodem nadcházející zimní sezony. Věřme ale, že při dodržování všech omezujících nařízení se to vše zvládne stejně dobře jako na jaře a zimu si všichni ve zdraví užijeme.

První zářijový víkend jsme tu opět tak jako před rokem měli automobilové závody do vrchu. A stejně jako před rokem jsem ani letos nezaznamenal žádné stížnosti na průběh závodů nebo dopravní omezení z toho vyplývající. Naopak, jak místní tak i návštěvníci závodů chválili organizaci závodů a brali to jako zpestření konce letní sezony. Zmíním jenom, že několik týdnů před termínem závodů jsme obdrželi jakousi petici nebo dopis, který jeho tvůrci předali i na Správu Krkonošského národního parku a také na odbor životního prostředí do Jilemnice. Dopis v podstatě vyjadřoval protest proti závodům. Celkem pod ním bylo podepsáno 10 osob, z toho byli 4 místní občané a 6 chalupářů. Dodatečně pak někteří z podepsaných svůj podpis odvolali s tím, že jim vlastně závody nevadí.

Některá jména podepsaná pod dopisem mne ani nepřekvapila. Jsou to jednotlivci, kteří protestují proti lyžování, proti sbírání hub v lese, proti turistickému ruchu, proti pokácení stromu, sportovním akcím, ...no nenapadá mě proti čemu ne. Na druhou stranu ale každý má právo vyjádřit svůj názor.

Začátkem října jsme měli možnost volit kandidáty do krajského zastupitelstva. Účast v naší obci byla dost nad celostátním průměrem a výsledek voleb v našem kraji jsem tak trochu očekával, že tak dopadne. Trochu problém byl s obsazením míst ve volebních komisích, ještě v den voleb jsme doobsazovali uvolněná místa po některých členech, kteří nečekaně ochořeli. Myslím, že je dost velký přepych mít na obec se 900 voliči 4 volební okrsky a ke každým volbám shánět 16 členů do komisí a chystat 4 volební místnosti. Ale změna počtu okrsků není zase tak úplně jednoduchá. Chystá se k tomu nějaká změna zákona, tak uvidíme. Podotýkám však, že to je jen taková moje soukromá úvaha, třeba to zůstane beze změny dál, jak je to dosud.

Nadějnou zprávu mám pro ty, kteří již několik let čekají na vyřízení změny územního plánu. Konečně se ledy pohnuly, úředníci kteří se k jednotlivým záměrům vyjadřují, vydali svá stanoviska a zpracovatel již pracuje na podkladech k veřejnému projednání. Termín tohoto projednání bude zveřejněn vyhláškou a bude to poslední

možnost, kde půjde vznést případné připomínky nebo námitky. Poté se vypracuje finální verze, kterou bude schvalovat zastupitelstvo obce.

Obecní Středisko služeb dokončilo nádrž na vodu pro zasněžování lyžařského areálu. Probíhají i další přípravy na zimní sezonu. Dokončila se montáž dopravního pásu v prostoru dolní stanice vleku Liška a lanové dráhy, nějaká vylepšení probíhají i na zasněžovacím systému. Chystají se revize dopravních zařízení a školení zaměstnanců. Na

sjezdové trati se dokončují úpravy terénu. Zkrátka je potřeba každý rok přijít s něčím novým, něco vylepšit a v neposlední řadě to i náležitě odprezentovat, aby se o těch novinkách dozvěděla veřejnost. Jen tak se v dnešní době nabitě konkurenci udrží zájem mezi návštěvníky a tím i zaměstnání pro značnou část obyvatel naší obce.

Všem přeji hezké podzimní měsíce.

Ing. Jaroslav Mejsnar, starosta

Nádrž na zasněžování vybudovaná v místě koupaliště, foto Z. Strnádková

Zápis ze 14. veřejného zasedání ZO Benecko konaného dne 21. 9. 2020 v zasedací místnosti Obecního úřadu Benecko od 17. 00 hodin.

14. veřejné zasedání zastupitelstva obce zahájil pan starosta v 17:00 hodin. Přivítal přítomné hosty zasedání a zastupitele, kterých bylo přítomno 13, omluveny Ing. Mgr. Ph. D. A. Hanušová a M. Janatová

1) Schválení:

- a) programu zasedání,
- b) ověřovatelů zápisu: Bc. D. Brožek a P. Wiesner
- c) zapisovatelky: Ivana Koudelková.

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo schvaluje a) navržený program zasedání, b) ověřovatele zápisu: Bc. D. Brožek a P. Wiesner, c) zapisovatelku I. Koudelkovou.

Výsledek hlasování: Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.

Usnesení č. 1a), 1b) a 1c) schváleno.

2) Schválení zápisu z 13. OZ ze dne 24. 6. 2020.

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo schvaluje zápis z 13. veřejného zasedání OZ Benecko, které se konalo dne 24. 6. 2020.

Výsledek hlasování: Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.

Usnesení č. 2 schváleno.

3) Schválení rozhodování OR ze dne 13. 7. , 3. 8. 24. 8. a 14. 9. 2020.

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo schvaluje rozhodování Rady Obce Benecko ze dne 13. 7., 3. 8., 24. 8. a 14. 9. 2020.

Výsledek hlasování: Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.

Usnesení č. 3) schváleno.

4) Účetní a rozpočtové záležitosti.

4a) Změna rozpočtu č. 3/2020 – rozpočtové opatření č. 3

Zastupitelstvo obce dne 24. 6. 2020 schválilo usnesením č. 6 změnu rozpočtu č. 4/2020 – rozpočtové opatření č. 4. Pořadové číslo změny rozpočtu a rozpočtového opatření bylo chybně zadáno. Změnu rozpočtu č. 4 – rozpočtové opatření č. 4 opravit na změna rozpočtu č. 3 – rozpočtové opatření č. 3.

Změna rozpočtu č. 3/2020 – rozpočtové opatření č. 3

Příjmy: 4213 Inv. přijaté transfery (Oprava cesty v k. ú. Benecko, části Dolní Benecko)/+1 980 785 Kč, 2279 Záležitosti ostatních drah -/1 980 785 Kč. Přesuny mezi paragrafy a položkami: položka 2412, paragraf 2279.

Výdaje: 2212 Silnice položka 6121/+ / 1 980 785 Kč, 2212 Silnice položka 5171 - / 1 980 785 Kč. Přesuny mezi paragrafy a položkami: paragraf: 2212, 2279, 3639, 6171, 6409.

Změnou č. 4/2020 rozpočtové opatření č. 4 nebudou navýšeny příjmy ani výdaje rozpočtu obce.

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo schvaluje opravu čísla rozpočtové změny č. 4/2020 – rozpočtové opatření č. 4 na rozpočtovou změnu č. 3/2020- rozpočtové opatření č. 3.

Výsledek hlasování: Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.

Usnesení č. 4 a) schváleno.

- 4b) Změna rozpočtu č. 4/2020 – rozpočtové opatření č. 4

Příjmy: položka 4111 Neinv. přijaté transfery ze SR + / 124 000, - Kč (dotace volby), + / 1 370 000 Kč (bonus Cov), 4122 Neinv. Přijaté transfery od krajů + / 53 969, 50 Kč (dotace požární ochrana), paragraf 2279 - / 1 547 969, 50 Kč. Přesuny mezi paragrafy a položkami: paragraf: 2279, 3723, 4113, 4213.

Výdaje: Paragraf 6115 Volby do zastupitelstev krajů + / 124 000 Kč, 3639 - / 124 000 Kč.

Přesuny mezi paragrafy a položkami: paragraf 2212, 3111, 3113, 3639, 3722, 3723, 5213, 6171, 6409.

Změnou č. 4/2020 rozpočtové opatření č. 4 nebudou navýšeny příjmy ani výdaje rozpočtu obce.

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo schvaluje rozpočtovou změnu č. 4/2020 – rozpočtové opatření č. 4.

Výsledek hlasování: Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.

Usnesení č. 4 b) schváleno.

- 5) Schválení cen za věcná břemena. V současné době máme stanovenou cenu za věcné břemeno na uložení sítí do 10 m za 10 tis. Kč a každý další m za 1 tis. Kč. ČEZ žádal snížení ceny, jinak by uvažoval o omezení investic na území naší obce. ČEZ nám předložil ceníky věcných břemen z jiných obcí.

Návrh usnesení:

Souhlas s cenou za věcné břemeno na uložení sítí: paušální částka 3 000 Kč + DPH a 300 Kč + DPH za běžný metr od 1. 10. 2020.

Výsledek hlasování: Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.

Usnesení č. 5) schváleno.

- 6) Pozemkové záležitosti.

- 6a) Pan B. Šír požádal o odkoupení pozemku na Benecku, jedná se o cestu.

O pozemku bylo již jednáno v radě a ta prodej nedoporučila. B. Šír seznámil přítomné zastupitele se svým záměrem koupě pozemku a místem, kde se pozemek nachází.

Návrh usnesení:

Starosta svolá schůzku na dotčeném pozemku se zastupiteli a B. Šírem, o prodeji se rozhodne na dalším zastupitelstvu.

Výsledek hlasování: Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.

Usnesení č. 6 a) schváleno.

- 6b) Manželé Dvořákoví požádali o koupi pozemku 995/2 v k. ú. Horní Štěpanice ve Štěpanické Lhotě. Jedná se o pozemek v zatáčce naproti koupališti. O prodeji tohoto pozemku se již jednalo v radě. Rada prodej nedoporučila, pozemek je využíván pro parkování při větších akcích na lanovce.

Návrh usnesení:

Souhlas v vyvěšení záměru prodeje pozemku 995/2 v k. ú. Horní Štěpanice a následném rozhodnutí o prodeji na příštím zastupitelstvu.

Výsledek hlasování: Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.

Usnesení č. 6 b) schváleno.

- 6c) O odkoupení pozemku ppč. 84 v k. ú. Dolní Štěpanice podaly žádost paní K. Petráková a I. Jeriová s J. Ptákovou. Místním šetřením bylo zjištěno, že bez vědomí a souhlasu majitele pozemku (obec) byly na pozemku provedeny zemní práce a přitom poškozeny stromy.

Návrh usnesení:

Vyzveme dotyčné, kteří zásah na pozemku provedli, aby pozemek uvedli do původního stavu do jednoho měsíce, včetně zajištění poškozených dřevin. Pozemek zatím prodávat nebudeme.

Výsledek hlasování: Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.

Usnesení č. 6 c) schváleno.

- 6d) Žádost o odkoupení pozemku p. p. č. 310/3 v k. ú. Mrklův podal pan Havel a pan Seifert. Oba za účelem stavby rodinného domu.

Návrh usnesení:

Souhlas s prodejem pozemku p. Seifertovi za cenu 350 Kč za m² s předkupním právem zpětného odkupu pro obec Benecko.

Výsledek hlasování: Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.

Usnesení č. 6 d) schváleno.

- 6e) Manželé Votrubovi podali žádost o odkoupení pozemku ppč. 87/2 v k. ú. Dolní Štěpanice.

Návrh usnesení:

Souhlas s prodejem pozemku za odhad + náklady manželům Votrubovým.

Výsledek hlasování: Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.
Usnesení č. 6 e) schváleno.

- 7) Řešení opěrné zdi u vodního toku. Zastupitelé se seznámili s podklady a řešením opěrné zdi u T. Petráka v Dolních Štěpanicích. Vypracování projektu je v začátku, je třeba schválit předložené podklady.

Návrh usnesení:

Souhlas s dokončením projektu dle předložených podkladů a předložit hotový projekt zastupitelstvu, včetně vyjádření Správy KRNP.

Výsledek hlasování: Pro 11. Proti 0. Zdržel se 2 (J. Mejsnar, K. Tomáš)
Usnesení č. 7) schváleno.

- 8) Projednání obnovy areálu Sokolka. Je zadáno vypracování projektu na sportoviště na Sokolce ve výši cca 90 tis bez DPH. Projekt bude připravený pro případnou dotaci.

Návrh usnesení:

Souhlas s dokončením projektu na sportoviště na Sokolce.

Výsledek hlasování: Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.
Usnesení č. 8) schváleno.

- 9) Projednání záměru výstavby kabin u fotbalového hřiště. Je připravený projekt na výstavbu šaten a sociálního zařízení na hřišti na Křížovkách.

Návrh usnesení:

Souhlas se schválením projektu na výstavbu kabin a sociálního zařízení u fotbalového hřiště a podání žádosti o dotaci na tento záměr.

Výsledek hlasování: Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.
Usnesení č. 9) schváleno.

- 10) Prodloužení smlouvy na výkon pečovatelské služby. Prodloužení smlouvy na pečovatelskou službu s městem Vrchlabí za stejných podmínek.

Návrh usnesení:

Souhlas s prodloužením smlouvy na pečovatelskou službu s městem Vrchlabí za stejných podmínek, jako v letošním roce. V případě změn tarifů (služby, cestovní náhrady) toto akceptujeme.

Výsledek hlasování: Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.
Usnesení č. 10) schváleno.

- 11) Oprava cest, příprava projektu 2021. Starosta seznámil přítomné s připravovanými opravami cest v příštím roce na území obce - Horní Štěpanice, Mrklov, Benecko, příprava projektu na propojení cest od Zvoničky na Dolní Benecko. Dále počítáme s rekonstrukcí veřejného WC na Benecku. Středisko služeb vybuduje u dolní stanice lanovky dětské hřiště a pás. Připravuje se projekt zateplení budovy dílen, výměna oken a topení.

Návrh usnesení:

Souhlas s realizací výše uvedených akcí, včetně podání žádostí o dotace.

Výsledek hlasování: Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.

Usnesení č. 11) schváleno.

12) Různé.

12a) Pan J. Erlebach podal žádost o vzdání se předkupního práva obce na pozemky v jeho vlastnictví v Horních Štěpanicích. Bylo jednáno již na minulém zastupitelstvu.

Návrh usnesení:

Souhlas se vzdáním se předkupního práva obce na pozemky ve vlastnictví J. Erlebacha v Horních Štěpanicích.

Výsledek hlasování: Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.

Usnesení č. 12 a) schváleno.

12b) Starosta seznámil přítomné se zpracováním změny č. 1 ÚP Benecko.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

12c) Do příštího zastupitelstva si spolky a další organizace v obci dají termíny pořádání akcí v příštím roce, které se zapracují do vyhlášky o nočním klidu.

Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

12d) Starosta seznámil zastupitele a přítomné s nedostatkem členů volebních komisí na území obce a požádal zastupitele v nouzi nejvyšší o účast v těchto komisích.

Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

12e) P. Wiesner – šlo by dát v Mrklově (zatáčkou) značku na omezení hmotnosti vozidel, ničí se cesta – zařídí starosta. Pokud by šlo použít nádrž na zasněžování jako požární nádrž, bylo by to dobré. Starosta – zjistíme. Dá se tato nádrž používat v létě ke koupání? Brožek – zatím ne.

Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

V 19:15 se omluvila V. Mejsnarová a odešla, přítomno 12 zastupitelů.

12f) M. Hendrych – od kapličky v Horních Štěpanicích směrem k hlavní silnici zapadlo už několik aut do příkopu, nešlo by s tím něco udělat? Starosta – prověříme možnosti, je nutno zachovat odvodnění.

Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

12g) D. Hásková – bude svoz nebezpečného odpadu. Místostarosta – bude 18. 10. 2020.

Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

- 12h) M. Kubina – jak je to s běžeckými tratěmi, propojení Rovinka–Mísečky, dá se to nějak řešit? Starosta – příští týden je schůzka, kde budeme jednat.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.
- 12i) D. Dvořák – dostali jsme nabídku na připojení na vodovod v Mrklově, jak to vypadá, nic o tom nevíme? Starosta – bude se dělat nový vodovod ve Štěpanické Lhotě s propojením vodních zdrojů a následně rozvodné řady, termín zatím nevíme, řeší to VHS Turnov.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.
- 12j) P. Erlebach – jsou vodovod a kanalizace v Dolních Štěpanicích už zkolaudovány? Starosta – stav prověří a podá informace.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.
- 12k) E. Votrubová – kanály stále klapou, bude se s tím něco dělat? Starosta – budeme uřgovat.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.
- 13) Závěr. Starosta poděkoval přítomným za účast, všem popřál pěkné léto, hodně odpočinku o dovolené a v 18:20 ukončil zasedání zastupitelstva.

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Jubileá v červenci 2020

Oldřich Novotný, Štěpanická Lhota	97 let
Jiří Bachtík, Benecko	92 let
Zdeněk Kynčl, Horní Štěpanice	86 let
Hana Erlebachová, Mrklv	82 let
Anna Fajstavrová, Dolní Štěpanice	78 let
Pavel Šír, Mrklv	77 let
Václav Kraus, Benecko	76 let
Helena Karásková, Benecko	70 let

Jubileá v srpnu 2020

Jaruška Braunová, Benecko	81 let
Jiří Tomáš, Dolní Štěpanice	77 let

VYBAVTE SVOU DOMÁCNOST DETEKTORY KOUŘE

Zařízení pro signalizaci požárů v budově můžeme rozdělit do dvou základních kategorií. Tou první je elektronická požární signalizace (EPS). Její využití je zejména ve výrobních a kancelářských prostorech, obchodních domech apod. Tyto objekty jsou díky nainstalované EPS připojeny na specializovanou ústřednu, která přijme signál o zachyceném kouři a předá ho dál, ve většině případů upozorní hasičský záchranný sbor kraje přes tzv. pult centrální ochrany.

Druhou skupinu tvoří **autonomní hlásiče požáru (detektory kouře)**. Jedná se o jednoduché přístroje, které včas detekují vznikající požár a vyvolají poplach. Tyto hlásiče jsou určeny pro instalaci v našich domácnostech. Přístroj je napájen baterií, jejíž životnost může být až deset let.

Čidla hlásiče dokáží kouř z požáru včas detekovat. Optickým (blikající kontrolka) a **silným akustickým signálem na něj upozorní uživatele domácnosti.** Umožní tím nebezpečí zlikvidovat již v zárodku či ohrožený prostor včas opustit a přivolat hasiče. Ze zkušeností záchranářů plyne, že právě **včasné zjištění požáru je rozhodující pro záchranu lidských životů** a „hlásiče požáru“ tak **výrazně zvyšují šance na přežití.** Nebezpečí hrozí např. v noci, kdy lidé spí a požár včas nezjistí. Tři ze čtyř obětí požárů neuhoří, ale zemřou kvůli nadýchání se toxických zplodin hoření. Kouř je rychlejší a tišší než oheň a i malý požár dokáže po pár minutách zaplnit byt vysoce toxickými zplodinami, které při několika vdechnutích způsobí bezvědomí a následně smrt člověka. **Včasné varování nás může zachránit!**

Nákup autonomního hlásiče doporučujeme realizovat u specializovaného prodejce, který nám poradí s jeho instalací. Výrobek musí odpovídat platným normám a mít označení „CE“ (značka garantuje, že výrobek odpovídá evropským harmonizovaným normám). Je také možné vzájemně propojit několik hlásičů s tím, že v případě výstražné reakce jednoho, jsou zapnuty i hlásiče ostatní (např. čidlo reagující na kouř v garáži spustí čidlo i v ložnici). V porovnání s hodnotou věcí v naší domácnosti, o které nás případný požár může připravit, je částka za pořízení hlásiče zanedbatelná.

Instalace hlásiče požáru

Samotná instalace hlásiče je rychlá a jednoduchá. Stačí k tomu hmoždinky a běžné náradí, při instalaci postupujeme vždy podle návodu výrobce.

Vhodné umístění:

- v ideálním případě ve všech obytných místnostech bytu/domu,
- v případě montáže jednoho hlásiče v bytě zvolíme místo v jeho centrální části, např. v chodbě kam ústí jednotlivé místnosti,
- v místnosti vždy **doprostřed stropu** (dle doporučení min. ve vzdálenosti 60 cm od stěny a ve výšce max. 6 m od podlahy),
- v bytových domech, ubytovnách apod. i ve společných prostorech každého podlaží domu,
- v místech s vyšším rizikem vzniku požáru (garáže, dílny).

Nevhodné umístění:

- prašné a velmi vlhké prostory, např. kotelny, koupelny nebo prádelny,
- blízkost ventilátorů, tepelných zdrojů, svítidel nebo jiných zdrojů tepla,
- vrcholy půdních prostorů střech tvaru písmene „A“,
- prostory s vysokou koncentrací cigaretového kouře, výparů barev, rozpouštědel a výfukových plynů.

Neznalost zákona neomlouvá

Povinnost mít nainstalovaný autonomní hlásič požáru je zakotvena v naší legislativě (vyhláška č. 23/2008 Sb. , o technických podmínkách požární ochrany staveb). Na základě této vyhlášky jimi musí být domácnosti ve všech nových i zrekonstruovaných objektech po 1. 7. 2008 vybaveny v souladu s projektovou dokumentací stavby a rodinné domy pak dále minimálně jedním přenosným hasičím přístrojem. Tento požadavek se netýká staveb realizovaných před účinností této vyhlášky, avšak doporučujeme instalaci i v těchto domácnostech.

Jak hlásič kontrolovat?

V návodu výrobce by mělo být uvedeno, jakým způsobem a jak často máme hlásič kontrolovat. Na rozdíl od hasičího přístroje kontrolu nemusí dělat vyškolená osoba, ale sám uživatel – např. **jednou měsíčně prostým stisknutím kontrolního tlačítka**, čímž se kontrolně spustí alarm. Jinak nám postačí jednou za čas v hlásiči vyměnit baterie, přičemž akustický signál (popř. blikající kontrolka) nás upozorní, když již baterie dochází. Baterie v hlásiči vydrží minimálně 1 rok, existují ale i s mnohem delší životností. Pamatujme, že **hlásič s vybitou baterií je nám k ničemu**.

*por. Mgr. Iva Michalíčková
koordinátorka preventivně výchovné činnosti
HZS Libereckého kraje*

ZAČÁTEK ŠKOLNÍHO ROKU 2020/21 V ZÁKLADNÍ ŠKOLE DOLNÍ ŠTĚPANICE

1. září jsme zahájili nový školní rok. Privítali jsme dva prvňáky: Štěpánku Šourkovou a Tomáše Zuzánka. Letos je přišla pozdravit s malými dárečky také Ruprechta.

Všem dětem popřála, aby se jim ve škole dařilo. Pan místostarosta Jebavý s paní učitelkou Machovou předali našim novým kamarádům pro vzpomínku knížku a školní potřeby. Ať je ten nastávající školní rok pro všechny radostný a klidnější než ten minulý. *Marie Širová*

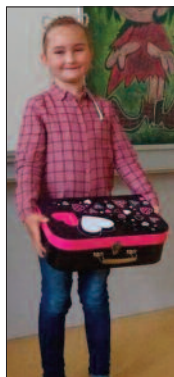
*Štěpánka
Šourková*

*Tomáš
Zuzánka*

PRVŇÁCI V ZÁKLADNÍ ŠKOLE BENECKO

*Anna Marie
Nováková*

*Adam
Gerstner*

*Beata
Hervrtová*

*Josef
Holman*

*Alexandr
Jebavý*

*Martin Gerstner,
nový páták,
posílil řady
beneckých žáků*

SOZ NEBEZPEČNÝCH SLOŽEK KOMUNÁLNÍHO ODPADU

se uskuteční v neděli 18. 10. 2020 v době od 9:00 do 9:45 hodin na sběrném dvoře v Dolních Štěpanicích

PŘIJÍMÁNY BUDOU NÁSLEDUJÍCÍ DRUHY ODPADŮ:

- Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek, vč. Olejových filtrů
- Oleje a tuky
- Absorpční činidla (znečištěný textilní materiál)
- Barvy, lepidla, pryskyřice a rozpouštědla
- Kyseliny, zásady (hydroxid)
- Nepoužitá léčiva (léky)
- Pesticidy (hnojiva)
- Akumulátory, baterie, články a zářivky

Pozor! Vše musí být řádně označeno v uzavřených obalech o objemu a množství odpovídající provozu běžné domácnosti.

NEBUDE PŘIJÍMÁNO NÁSLEDUJÍCÍ:

- Elektro
- Stavební odpad, vč. eternitu, azbestu, asfaltu, omítek, lepidel, směsí apod.
- Nebezpečné odpady vznikající při podnikatelské činnosti

Další informace Vám poskytnou na Obecním úřadu Benecko nebo přímo pracovníci Severočeských komunálních služeb s. r. o. na telefonním čísle 493645111.

Soustředění na Krkavci očima dětí HSK

Na konci prázdnin jsme se s naším beneckým oddílem (HSK Benecko) vydali na soustředění do jižních Čech. V sobotu večer jsme nakládali kola. A další den se jelo. Cesta byla velice náročná, hlavně pro řidičku Pétu, protože vezla nejen auto plné dětí, ale za sebou i káru plnou kol. Když jsme dojeli do cíle, tedy do kempu Krkavec u Veselí nad Lužnicí a vyzvedli klíče od chatek, vzali jsme plavky a odjeli do Vlkova na písčiny rybník. Po návratu do kempu a po večeri jsme začali trénovat. Nejprve rozcvička, pak překážková dráha a přišlo i posilování a protahování a střihání nůžkami (což je cvik na posilování břicha), poté jsme začali hrát karetní hry (takto to pak probíhalo skoro každý den po večeri). Druhý den po snídani jsme se pustili do trénování na kánoích. Po krátké in-

struktáží jsme se na to vrhli, jelikož jsme na lodích hráli hry, tak jsme se skoro všichni vyklopili. V úterý se začalo další rozcvičkou a pak přišlo běhání. Po obědě jsme jeli na kole do deset kilometrů vzdáleného lanového parku, na večeri jsme byli zpátky. Po večerním protahování jsme šli spát. Další den jsme jeli na celodenní výlet do kukuřičného bludiště v obci Roseč (cca 50 km na

kole). Ve čtvrtek jsme vyrazili na další celodenní akci. Sjížděli jsme na kanoích řeku Nežárku. Úsek od mostu Rumlák, přes jez Metel a Hamr až k jezu Krkavec v našem kempu (cca 13 km). Cestou jsme potopili jenom dvě lodě (v jedné jsme udělali díru). Naštěstí všechny lodě i s posádkami dopluly do kempu. Večer jsme zakončili opékáním buřtů a taborákem. Poslední den jsme se vydali na kolech do Třeboně,

po třeboňských hrázích, včetně hráze největšího českého rybníka Rožumberk. Když jsme přijeli zpátky do kempu, vyjeli jsme ještě na písák na paddleboardy. Těmi jsme naše soustředění zakončili. V sobotu jsme vyrazili směrem k domovu. Děkujeme našim trenérkám, Evě a Pětě, za krásné a pestré soustředění plné prima zážitků.

Děti z HSK Benecko

Dodatečné ohlédnutí za zimou

Během zimní sezóny se družstvo žactva Hančova sportovního klubu účastnilo krajských závodů v klasickém lyžování. Letošní zima nás s počasím trochu potrápila, ale i tak jsme závodili v Jablonci, na Benecku, na Horních Mísečkách, 2× v Josefově Dole a poslední závod byl v Bedřichově. Ze šesti závodů se do konečného pořadí krajského poháru započítávaly čtyři nejlepší výsledky.

A jak si vedli naši nejlepší? Václav Holubec 2. místo!!! Anežka Mohvaldová 5. m. , Vendy Mohvaldová 7. m. , Blanka Jindřišková 16. m. , František Holubec 17. m. Gratulujeme!

Děkujeme všem našim závodníkům za reprezentaci našeho oddílu.

Eva Šírová

PODZIM NAŠICH „ZÁVOĐÁKŮ“

Nyní se účastníme závodů v přespolních bězích. Závody odstartovaly 5. září ve Vysokém nad Jizerou a konají se každý víkend. Poslední závod proběhne 11. října v Bedřichově. Vzhledem k situaci, která byla před prázdninami a komplikuje se i v současné době, bylo ustanoveno, že vyhlašování podzimního poháru v přespolních bězích se konat nebude.

Závodníkům přejeme hodně úspěchů a pomalu se budeme těšit na pořádnou zimu a super výsledky.

Eva Šírová

Z hradního deníku paní Ruprechty

Milí hradní přátelé,
po dlouhé době Vás opět zdravím. Ačkoliv to letos vypadalo, že na hradě bude pusto a prázdno, že letos nás na hradě nenavštíví žádné děti, opak se nakonec ukázal pravdou. Přestože „doba povinných roušek“ nás odradila od divadelního představení „Tři oříšky pro Ruprechtu“, nechtěla jsem hrad ochudit o dětský smích a rozzářené dětské oči.

Nápad s prohlídkami hradu s hledáním pokladů se ukázal jako ten nejlepší. Hrad po mnoha staletích opět ukázal to nejlepší ze své historie. Protože Ruprechta ještě pamatuje hodně z historie hradu, rozhodla se o ty nejdůležitější a nejzajímavější historické okamžiky podělit nejen s dětmi, ale také s jejich rodiči a prarodiči. Jak to udělat, aby malé děti poslouchaly „pro ně nezáživnou historii“ a nerušily Ruprechtu při povídání? Na hradě to není žádný problém. Úplně postačí naplnit měšec bonbóny a hned na začátku prohlídky pusinky dětí zaplnit sladkým pokušením. Děti měly dost starostí s cucáním bonbónků a na lumpačení a rušení ve výkladu ne-

měly pomyslení. Když už to vypadalo, že děti neudrží pozornost, protože pusy byly prázdné, stáli všichni před peklím, které se nachází na místě bývalé hradní věže. Když děti postavíte před vchod do pekla, odkud je slyšet Luciferovo chrápání a prdění, navíc se z otvoru do pekla line nepříjemná vůně, máte veškerou jejich pozornost. Navíc do otvoru byl ukryt první z hradních pokladů. Jen ty nejodvážnější děti se rozhodly poklad vyzvednout. Ostatní se postupně osmělovaly a šly si poslechnout Luciferovo chrápání nebo čichnout, jak čertům smrdí jejich nemyté nohy.

Během června a letních prázdnin Ruprechta na hradě přivítala 170 dětí v doprovodu dospělých. S dárky jsme na hradě nešetřili, vsadili jsme na kouzelné číslo 13. Každé dítě odcházelo z hradu se 13 poklady, navíc s kouzelnou houbičkou a hradním bubákem. Hradní houbičky rostou v lese na kouzelném pařezu a je o ně velký zájem, protože mají zázračnou moc. Jednak léčí různé neduhy a jednak zahánějí zlé sny. No a hradní bubáci? Ti se schovávají v mlázi, za shnilými pařezy nebo vykukují zpoza stromů.

Na jedné prohlídce Ruprechtu doprovázel rytíř Hubert, jednou také přišla ponikelská bába na kus řeči, dvakrát jsme v lese narazili na loupežníky. Pokaždé Ruprechtu doprovázel zlobivý Rarášek, který dětem hrál na kytaru, jednou na něho dohlížela jeho nová paní učitelka z čarodějnické školy. Přes léto Ruprechta musela vyrobit nebo sehnat 2550 dárečků pro děti. Umíte si určitě představit, že se od června do konce prázdnin moc nezas-tavila.

Kdo si myslí, že po náročném létě bude Ruprechta na podzim odpočívát, ten by se velice mýlil. V sobotu 19. 9. 2020 jsme na hradě uspořádali stezku odvahy pro děti. Protože je velký zájem ze strany dětí (většina dětí z letních prohlídek chtěla jít s bílou paní na stezku odvahy), musíme uspořádat stezku odvahy dvě. Druhá se uskuteční 3. 10. 2020.

Na každé stezce odvahy přivítáme 48 statečných dětí, rozdělených do 4 skupin. Na začátku si každý opekl svého buřta a poté posilněné děti mohly odcházet na stezku odvahy v doprovodu rodičů, bílé paní Ruprechty a rytíře Huberta. Kdo se neposilnil buřtem, mohl ochutnat buchtu od ponikelské báby. A kuchařka Evička? Ta dětem i rodičům vařila čaj a horkou griotku.

Co na děti na stezce čekalo? Tak nejdříve jsme se zastavili u dvou loupežníků Pepíků, kteří k nám přišli od Cumcajse z lesa Řáholce. Protože se dětem zzelelo loupežníků, kteří měli měsíc úplně prázdný, obdarovali je hradními penízky. Penízky na začátku stezky mezi děti Ruprechta rozdělila. Loupežníci se velice zaradovali a na oplátku děti obdarovali měšci s pěti hradními penízky. Každý správný loupežník totiž myslí na horší časy a nějaký ten poklad si ukrývá na horší časy. I naši loupežníci Pepíci své ukryté měšce s penězi mezi děti rozdělili. Za hradní penízky si děti od

příští návštěvy na hradě budou moci kupovat speciální dárky, které tu na ně budou čekat.

Před vstupem do pekla děti dostaly pilulky neviditelnosti, které po roce opět slavily velký úspěch. Zobli si i někteří z rodičů. Ruprechta se s dětmi domluvila, že by bylo lepší se Luciferovi poctivě přiznat, pokud jsou děti zlobivé. Pár zlobivců se mezi dětmi našlo, jeden chlapeček se přihlásil jako hodně zlobivý, dvě holčičky se hlásily jako jenom hodné. Zbytek dětí se přiznal, že zlobí málo. Lucifer byl spokojený s pravdomluvností dětí a odměnil je proto lejtrem, kterým se zavazuje, že pokud děti už více zlobit rodiče nebudou, čerti si je neodnesou 5. prosince do pekla. Rodiče však moc nadšení dárkem od Lucifera nebyli, co si budeme povídat.

Před závěrem stezky děti ještě navštívili čarodějnicí Natašu, která je řádně prohnala na košťatech. Po zbytek cesty děti sbíraly různé dárečky, které tu na ně čekaly. Na pařezu v lese vyrostly tentokrát kouzelné houbičky, které odhánějí zlé dny. Hradní bubáci na děti nečekali, bubáky dostaly děti za úkol si vyrobit vlastní.

Ruprechta vyhlásila soutěž o toho nejkrásnějšího. Bubáky, které děti vyrobí, rodiče fotí a posílají Ruprechtě, která z nich vybere 10 nejkrásnějších. Fotky jsou zveřejňované na facebooku Ruprechty a musím se přiznat, že bubáci jsou originální a jedineční. Děkuji rodičům, že se rozhodli děti při plnění úkolů podpořit a zapojili se do soutěže. Je krásné, že hradní aktivita nekončí vašim odchodem z hradu domů, ale že zůstáváme v několika dětských srdcích i nadále.

Z hradních novinek letošního roku to asi bude vše. Ruprechta opět navázala spolupráci se Základní školou v Dolních Štěpanicích a 1. září zde přivítala nové prvňáčky, na které se moc těšila.

Tímto se s Vámi loučím, přátelé. Těším se na Vás zase někdy příště. Mějte se krásně a zachovejte nám svou přízeň. Vždy tu budeme pro Vás, Vaše děti a vnučata.

Vaše hradní paní Ruprechta

POVÍDKY Z KRKONOŠ OD JOSEFA ŠÍRA

Střep

Stará Havlová rozsvítila lampičku a podívala se na hodiny. „Pro páníčka“ zašeptala. „Už čtyry!“ – Honem přitahovala sukni a hledala pod postelí bačkory. – Starý Havel se na posteli obrátil a zabručel: „Snad nechceš už bejt vzhůru? Copak tě rasí?“ – „Musím, musím, žádná pomoc!“ odpověděla mu žena s povzdechem a mezi zíváním. „Ančka chce jít k ouvodu a já musím jít s ní, když babička vzkázala, že nemůže.“ – „Cák jsou odtud do kostela tři hodiny cesty? Za čtvrt hodinky jste tam!“ – „Kdybys byl tiše, když tomu nerozumíš! Ty myslíš podle sebe, že se natáhnou boty, oblíkne burnus, naráží čepice a už se de? Musí bejt snídaně, musí se do chlívá, musej se děti vypravit do školy, musí bejt prádýlko na dětátko v pucu – a jiný a jiný, desaterá práce. Kdepak by tomu Ančka stačila?“

„A dyť jste večír dibličily asi do dvanácti!“ vyčítal Havel, sahaje na okno pro dýmku. Žena mu ochotně našla v kabátě sirky, byla ráda, že nemusí být sama vzhůru. „Ani sama nevím, jak to uteklo. Do večera se kopaly brambory, pak jsme ještě odnášeli to dříví, aby do rána nezmoklo, potom jsme sháněly, co která vemem na sebe, spravila se punčocha, všecko se dávalo do pořádku: karkulka, poviják – uteklo to jako pšic, dalo to hromadu čuchání.“

„Nač je potřá takový orace!“

„Prosím tě, nekaž daremně! Každá žena, i ta nejchudší se stará, aby se při takový případnosti trochu proukázala. Každěj se na to kouká.“ – Havel pohodil hlavou a poškulbl pravým koutkem úst. „Takový čiryčáry. – Já na vašem místě – nadhodil potutelně, bafaje, aby tabák rozdýmá. – „Nech si to pro sebe! Já už vím, co chceš říct!“ odporovala žena durdivě. „Ty to nepředěláš!“ Zatápěla, dala cihličku na plotnu, válela prádlo a muž jen dýmá, škubal ústy a pokašlával. „V sednici ještě spěj?“ – „Spěj. A nebudu je burcovat, ať si Ančka poodpočne. Až bude pět.“

„A ty nepotřebuješ odpočívat? Toť se ví, taková mladice!“ – „Inu, nejsem mladice, máš pravdu, 75 let je hezká řádečka, potřá si oddechnout, ale mus je mus. Večír jsem byla už tak utahaná – když jsem se hrabala na kutě, zachomrstala jsem se, až jsem se praštila o roh stolu do boku. A teď ráno ne a ne vstát, zas v kříži taková bolest. – Slotný husy! Pošlapaly cejšku, musely jsme ji zaprat znovu a dát usušit.“ – „Cák že ten kluk Honzíček večír tak

**VÝSLEDKY VOLEB
DO ZASTUPITELSTEV KRAJŮ
KONANÉ DNE 2. 10.–3. 10. 2020**

Liberecký kraj

Kandidátní listina		Platné hlasy	
číslo	název	celkem	v %
5	DSZ – ZA PRÁVA ZVÍŘAT	729	0,52
10	Str. pro otevřenou společnost	550	0,39
16	Svoboda a př. demokracie (SPD)	8 466	6,09
19	Česká pirátská strana	13 695	9,86
20	Starostové pro Liberecký kraj	53 546	38,57
33	Občanská demokratická strana	11 932	8,59
38	Dělnic. str. sociální spravedl.	169	0,12
45	Česká str. sociálně demokratická	2 999	2,16
50	ANO 2011	24 784	17,85
55	Soukromníci a Svobodní	701	0,50
59	Společně pro Liberecký kraj	5 328	3,83
63	Komunistická str.Čech a Moravy	4 478	3,22
70	Trikolóra hnutí občanů	3 362	2,42
78	Změna pro lidi a pro krajinu	2 133	1,53
82	ROZUMNÍ – Petr Hannig	353	0,25
85	Pro KRAJinu	5 586	4,02

PŘEHLED ZISKŮ MANDÁTŮ

Kandidátní listina		Počet mandátů	v %
číslo	název		
20	Starostové pro Liberecký kraj	22	48,89
50	ANO 2011	10	22,22
19	Česká pirátská strana	5	11,11
33	Občanská demokratická strana	5	11,11
16	Svoboda a přímá demokracie (SPD)	3	6,67
	Celkem	45	100,00

Zvolení zastupitelé dle výsledku

Kandidátní listina		Kandidát			Navrhující strana	Politická příslušnost	Přednostní hlasy		Pořadí
číslo	název	poř. číslo	příjmení, jméno, tituly	věk			abs.	v %	
16	SPD	1	Švarc Michal Mgr.	48	SPD	SPD	656	7,74	1
16	SPD	2	Vích Radovan Ing.	55	SPD	SPD	409	4,83	2
16	SPD	3	Kalvoda Bronislav	45	SPD	SPD	199	2,35	3
19	Piráti	1	Miklík Zbyněk Ing.	45	Piráti	Piráti	515	3,76	1
19	Piráti	2	Židek Václav	40	Piráti	Piráti	197	1,43	2
19	Piráti	3	Valešová Jarmila Ing. FCCA	37	Piráti	Piráti	305	2,22	3
19	Piráti	4	Tempel Jan	26	Piráti	Piráti	254	1,85	4
19	Piráti	5	Weissová Daniela	59	Piráti	Piráti	311	2,27	5
20	SLK	1	Půta Martin	49	SLK	SLK	11 363	21,22	1
20	SLK	8	Canov Michael Ing.	59	SLK	SLK	3 997	7,46	2
20	SLK	2	Vinklátová Květa Ing.	55	SLK	SLK	1 369	2,55	3
20	SLK	3	Sviták Jan Ing.	46	SLK	SLK	1 621	3,02	4
20	SLK	4	Mlejnková Lena Bc.	45	SLK	SLK	1 370	2,55	5
20	SLK	5	Hocke Tomáš Ing.	45	SLK	BEZPP	2 184	4,07	6
20	SLK	6	Khauerová Markéta Ing.	45	SLK	BEZPP	674	1,25	7
20	SLK	7	Lípa Radek Ing.	40	SLK	SLK	1 289	2,40	8
20	SLK	9	Zbrojová Eva	57	SLK	BEZPP	585	1,09	9
20	SLK	10	Dvořák Jaromír Mgr.	59	SLK	SLK	1 153	2,15	10
20	SLK	11	Tulpa Petr Mgr.	62	SLK	SLK	1 226	2,28	11
20	SLK	12	Löffelmann Jiří	60	SLK	SLK	1 029	1,92	12
20	SLK	13	Demčák Jaroslav	42	SLK	SLK	1 516	2,83	13
20	SLK	14	Ulvr Jiří Mgr.	48	SLK	SLK	805	1,50	14
20	SLK	15	Horinka Josef Mgr.	51	SLK	SLK	1 287	2,40	15

Kandidátní listina		Kandidát			Navrhující strana	Politická příslušnost	Přednostní hlasy		Pořadí
číslo	název	poř. číslo	příjmení, jméno, tituly	věk			abs.	v %	
20	SLK	16	Boháč Vladimír Ing.	69	SLK	BEZPP	434	0,81	16
20	SLK	17	David Daniel Mgr.	49	SLK	SLK	486	0,90	17
20	SLK	18	Červinková Markéta	23	SLK	SLK	663	1,23	18
20	SLK	19	Provazníková Anna Bc.	31	SLK	BEZPP	522	0,97	19
20	SLK	20	Stříbrný Vladimír	51	SLK	SLK	963	1,79	20
20	SLK	21	Lufinka František Mgr.	63	SLK	BEZPP	746	1,39	21
20	SLK	22	Kořínek Jaroslav	55	SLK	BEZPP	422	0,78	22
33	ODS	1	Ramzer Dan Ing.	51	ODS	ODS	1 196	10,02	1
33	ODS	5	Němeček Vít MUDr. MBA	58	ODS	ODS	792	6,63	2
33	ODS	6	Beitl Petr Ing.	53	ODS	ODS	748	6,26	3
33	ODS	12	Čeřovský Jiří RNDr.	65	ODS	ODS	735	6,15	4
33	ODS	2	Richter Vladimír Mgr.	50	ODS	ODS	474	3,97	5
50	ANO	1	Volfová Jitka Ing.	51	ANO	ANO	2 161	8,71	1
50	ANO	2	Knížek Jaroslav Ing.	54	ANO	ANO	614	2,47	2
50	ANO	3	Prachařová Šárka Mgr.	58	ANO	BEZPP	438	1,76	3
50	ANO	4	Brož Martin	44	ANO	ANO	677	2,73	4
50	ANO	5	Říha Stanislav Ing.	37	ANO	ANO	560	2,25	5
50	ANO	6	Chuchlík Josef	51	ANO	BEZPP	434	1,75	6
50	ANO	7	Baran Roman Mgr.	55	ANO	ANO	170	0,68	7
50	ANO	8	Tůma Miloslav Ing.	28	ANO	ANO	352	1,42	8
50	ANO	9	Hejna Roman	57	ANO	ANO	321	1,29	9
50	ANO	10	Kříž Michal Ing.	39	ANO	ANO	434	1,75	10

VÝSLEDKY HLASOVÁNÍ NA BENECKU

Voliči v seznamu	Vydané obálky	Volební účast v %	Odevzdané obálky	Platné hlasy	% platných hlasů
897	491	54,74	491	486	98,98

číslo název	Kandidátní listina	Okrsek 1		Okrsek 2		Okrsek 3		Okrsek 4		celkem	
		hlasy	v %	hlasy	v %	hlasy	v %	hlasy	v %	hlasy	v %
5	DSZ – ZA PRÁVA ZVÍŘAT	2	1,36	1	0,64	0	0,00	1	1,04	4	0,82
10	Str. pro otevřenou společnost	1	0,68	1	0,64	1	1,11	0	0,00	3	0,61
16	Svoboda a př. demokracie (SPD)	7	4,79	10	6,49	8	8,88	9	9,37	34	6,99
19	Česká pirátská strana	25	17,12	33	21,42	11	12,22	8	8,33	77	15,84
20	Starostové pro Liberecký kraj	56	38,35	54	35,06	36	40,00	42	43,75	188	38,68
33	Občanská demokratická strana	23	15,75	9	5,84	12	13,33	2	2,08	46	9,46
38	Dělnic. str. sociální spravedl.	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
45	Česká str.sociálně demokrat.	0	0,00	6	3,89	1	1,11	3	3,12	10	2,05
50	ANO 2011	21	14,38	21	13,63	4	4,44	8	8,33	54	11,11
55	Soukromníci a Svobodní	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
59	Společně pro Liberecký kraj	6	4,10	13	8,44	2	2,22	11	11,45	32	6,58
63	Komunistická str.Čech a Moravy	0	0,00	0	0,00	2	2,22	3	3,12	5	1,02
70	Trikolóra hnutí občanů	1	0,68	1	0,64	6	6,66	2	2,08	10	2,05
78	Změna pro lidi a pro krajinu	2	1,36	0	0,00	1	1,11	2	2,08	5	1,02
82	ROZUMNÍ – Petr Hannig	0	0,00	0	0,00	4	4,44	2	2,08	6	1,23
85	Pro KRAJinu	2	1,36	5	3,24	2	2,22	3	3,12	12	2,46

řval? Byla vyflekace?“ – „I ne, nebyla. Vrazil si někde střepej do nohy. On ani nic neřikal, byl s teplou bábou tiše, ale já viděla, jak strojí nohu pořád ševerem – povídám: Co ti je? Tu to tepru vylezlo, že lez pod mostek a že na něco šloup. Musel to ukázat a tu jsme viděli: pata rozšňápnutá, a něco v ní. Tak byla operace. Táta, ten na to nemá náturu, já zas na to neviděla, tak musela Ančka sklo dobejvat. Já ho držela na klíně, táta za nohu a šťastně se to dostalo. Až by se to bylo zapálilo, pak by byl amen, byl by velkej bolák. Dali jsme mu na to tvarohu, vytáhne mu to horkost a bude to mít zahojený. Ale ten řval, nic jináče, než jakoby mělo bejt jeho skončení.“

Za chvíli přišla dcera ze světnice. Hubovala matku, že mohla ještě ležet, ale byla ráda, že se spíš budou moci včas vypravit. Měly obě práce dost a nemohla nakonec pospěchem ani posnídat. V půl sedmé, když kostelník malým zvonkem vyzváněl na mši, scházely již od chalupy dolů ke vsi. Mladá matka, v tváři trochu pobledlá, s černými kruhy pod očima od nevyspání, nesla dítě v květované kukli zatočené, stará nesla dvě svíčky s bílými stuhami. – „Bude-li jemnostpán – „přemýšlela stará nahlas, cupajíc vedle dcery dost skrčeně, „nebo jestli velebníček? Já myslím, že třá veme pluviál. Jen kdyby holčička spala, nebo jestli se dá do křiku?“

Ve vsi se stará vzpružila, neboť pozorovala, jak na ně ledakde koukají. „A dej si pozor!“ napomínala šeptem dceru. „Jestli nebude chtít obětovat – on třá nebude, to jen těm vznešenějším – ale kdyby – tak musíme dát kukli dolů. A potom vpravo kolem oltáře, a zas se přiklekne. Dítě se položí na podušku a honem ho zas zabalíme. Musí se s tím pospíšit, nebo hned zas jde kněz k oltáři.“ Mladá se pousmála. „Co vy máte starost!“ – „Inu, já vím, že se někdy čechmant podaří, něco se splete a báby maj' o čem žvejkat. A dnes tam bude hromada lidí, i školní děti choděj ještě do kostela – všecko bude na nás brejlit.“ - Nezmýmila se, diváků bylo dost. Děti stály v řadách před mřížkou a skoro v každé lavici někdo seděl. Stará si dala na všem záležet. Dovedla Ančku ke stoličce, sama přiklekla na dlažbu a svíci držela velmi opatrně a obřadně. – A přece se čechmant podařil.

Mladý kaplan uváděl. Když odříkal modlitby, položil knížku na oltář a chtěl dítko obětovat. Sestoupil k matce a čekal, až odloží svíci a vybalí dítě, ale obě ženy v tom okamžiku na obětování nevzpomněly. Zamyšlení jejich netrvalo ani 5 vteřin, ale velebníček nebyl jaksi dobře naložen a proto se otálením jejich popudil, i vytrhl matce svíci z ruky a podal ji prudce staré Havlové. Ta věděla už, co je, ale zapomněla zase uleknutím, že by se kukle měla s dítěte sejmout.

Kaplan vzal dítě i s kuklí a obětoval je. – Stará se hned zase vzpamatovala, ale už bylo pozdě. Nebylo vidět ani peřinku, ani karkulku s červenými stužkami, ani pěkný, háčkový poviják. Havlovou zrovna píchlo, ale už se stalo. Kolem oltáře šla celá zaražená a na lidi pak při mši ani nepohlédla.

– Doma potom byla celý den jako utrápená, ani jíst ji nechutnalo, a před večeří si musela lehnout.

Ančka byla ráda, že má po starosti, žádné nehody při úvodu ani nepozorovala a netušila, co matku trápí, ale starý Havel hned, jak při návratu vkročily do světnice, poznal, že ženu něco mrzí. Neptal se nic, až teprve večer, když přišel s pole od kopání bramborů, přisedl k ženě na pelest a pravil: „Tak mně taky pověz, co tě sužuje. Něco nemilého se ti přitrefilo.“

„I nic! Co by se mně přitrefilo?“ odpověděla žena vyhýbavě. – „Nezapírej! Myslíš, že já to na tobě nepoznám?“ Stará se mu nakonec přiznala, co provedla, Ančku že napomínala a sama že to tak hloupě vysekla. – Havel byl rád, že se nic horšího nestalo. Rozsvítil a pravým koutkem úst mu pošubávalo. „Ale ty bloude, ale ty bloude starej!“ řekl konejšivě. „Že bych ti měl pořádně, ale pořádně naflákat! Celou noc ponocuje, lítá z jednoho do druhýho, nesnídá samým pospěchem a pak pro takovou hloupost, pro takovou daremnost – ne, ne!“ – „Neměla jsem bejt tak zapomenutá!“ – „Anebo někdo splašenej!“

Po dveřích hmatala zvenčí něčí malá ručka a do světničky se vbelhal 4letý Honzíček s ovázanou nohou. Hned se hrnul k babičce. „Bábi, stůněte? Něco vás bolí? Hlava vás bolí?“ ptal se soustrastně. „I ne, hošíčku roztomilej,“ řekla babička, usednuvši a pohladila ho po hlavě. „Kříž mě bolí, mám píchání.“ – „Kde pak máte kříž?“ „Tuhle vzadu je kříž.“ Hošík se zamyslel, a pak se vážně optal: „Nesnědla jste střep?“

Oba starci se museli zasmát a Havel vykřikoval vesele několikrát za sebou: „To máš pravdu! To máš svatou pravdu! Někde se něco rozbilo, nějaká spokojenost, nebo která lidská nádoba – kdož to může vědět – a babička z toho spolkla kousek střepu. A to je bolest! Ty dobře víš, jak to bolelo, když ti střep z nohy dobejvali!“

„Mhm!“ přisvědčoval hoch. Babička se sebrala s postele a šla s hochem do světnice.

„Tak co on mně povídal!“ zvěstovala všem. Potom ani nesmlčela, co jí celý den sužovalo. Všichni se smáli. A při večeří, když jedli brambory, poštuchoval dědeček babičku: „Ty jez a maž hodně tvarohem, vytáhne ti to horkost!“

Sebrané spisy Josefa Šíra, Svazek I z roku 1932, Povídky z Krkonoš I

JOSEF ŠÍR A KRKONOŠE

Miloš Gerstner starší

Svahy Krkonoš kolem horního toku Jizery, Jizerky a potoka Cedronu byly pevností, z které se po staletí bránila hrstka českých horáků proti tvrdému náporu německého živlu z Vrchlabska, Tanvaldska a Jablonecka. Byl to nerovný boj. Továrníci a překupníci hnětli tkalce zpod Žalého hrozbami, pokutami a snižováním mezd, rakouské úřady kleštěmi z paragrafů jim rvaly z úst živý jazyk, vichřice, mrazy a bída se je snažily zahnat z hor do pohostinnějších končin země. Ale horáci vytrvali. Ne, nebyli to bouřliváci s valaškou v pěsti a s pistolemi za pasem. Byli to pobledlí tkalci, šlachovití dřevaři a sedření chalupníci. Jejich štítem byla neskonalá trpělivost, nepřiliš břitkou zbraní bodnou i sečnou byl jejich humor. Ne ten, který vyrůstá pod šibenicí, ale ten, který dal život pohádce o Honzovi, jak přelstít vychytralou princeznu. A síla těch drobných lidiček byla v jednotě s družností. Chalupa si na horách nepodává ruce s chalupou přes dvoreček nebo přes zahrádku. Rozběhly se po stráních daleko od sebe a každá se dívá jinam, jako by se na sebe hněvaly. A dříve, dokud ještě nebyly lyže, se vzdálenosti mezi lidskými příbytky v zimě ještě zná-

sobily. A právě proto, že horáci žili tak daleko od sebe, měli k sobě nesmírně blízko. Soused byl sousedu vzácný jako příbuzný za mořem. Zablíkala-li na náspi lucerna souseda, který přicházel „pobejt“, stal se večer v chalupě večerem svátečním. To, co zráló v duších tkalců, šindelářů či sklářů v nekonečných dlouhých dnech osamoceního mudrování, našlo si cestu ven. A nebyly to jen myšlenky daremné, plačtivé či humorné. Byly to myšlenky, jimiž horák útočil na kořeny společenského řádu, církevních dogmat či na hranici mezi životem a smrtí. Krkonošští náboženští blouznivci, „marokáni“, spiritisté a později socialisté zde měli specificky své charakteristické rysy, oplodněné svéráznou filosofii samotářů. Byli nesmírně opravdoví. Vyznání jakékoliv víry zde nikdy nebylo formální. Horák své myšlenky a názory hluboce prožíval a byl ochoten přinést pro ně i značné oběti. Někdy to byla ještě větší bída, jindy bohužel i rozbití starých sousedských vztahů. Ne pro zaběhlou slepicí či posečenou mez, ale pro „praudu“ docházelo mezi mezi horáky k vleklým sporům, děděným často z generace na generaci.

A tak se odlišnými životními pod-

mínkami vyčlenila z těla českého národa zvláštní etnografická skupina, řekněme raději velká rodina lidí přemýšlivých, pracovitých, opravdových a nekonečně dobrých, učinlivých, lišících se od obyvatel nížiny i svérázným nářečím. Z nich vzešel a celý život s nimi žil i jejich spisovatel Josef Šír. Narodil se 7. ledna 1859 v Horní Branné u Vrchlabí. Vystudoval učitelský ústav v Jičíně a působil pak jako učitel ve vesnicích svého rodného kraje. Zemřel 8. května 1920 v Příchovicích u Vysokého nad Jizerou, pochován je v Roztokách u Jilemnice.

Ještě dnes vzpomínají stařečkové a stařenky na Benecku, ve Štěpanicích a v Mrklově Šíra – učitele, se slzami v očích. Vyprávějí o tom, jak rozuměl jejich chudému dětskému světu, jak vychovával písničkou, básní či pohádkou, jak učil lásce k horám, k vlasti, k národním dějinám. Dobrý učitel má nejkrásnější pomník v srdcích svých žáčků a z vyprávění i jejich potomků.

Ale Šír nebyl jen učitel. Miloval vše, co činí život bohatým. Proto byl hudebníkem, komponistou, malířem, usiloval o rozšíření zimních sportů a turistiky na horách, obci Horním Štěpanicím napsal a krásně vyzdobil obecní kroniku, nejvýrazněji se projevil jako spisovatel. Pěstoval především drobnou povídku. Prostým stylem, v dialozích obohacených krkonošským dialektem, poutavě vypravuje o těžkých starostech a řídkých ra-

dostech horáků. Klostermannovsky se zamýšlí nad jejich bídou, jakoby determinovanou zlým osudem. Citlivě však poukazuje na to, že osud nespřádají sudičky nad kolébkou novorozeněte, ale překupníci, faktoři a fabrikanti v textilu a ve skle. Šír bojuje ve svých pracích za vytvoření odborové organizace domácích tkalců, sní o tkalcovském družstvu, aby zastoupilo tkalce v zastání se v jejich starostech a potížích v jednáních s bandou vydrídůchů.

Josef Šír nepsal pro svou slávu. Nevyhledával známosti, které by prosazovaly jeho dílo v celonárodním měřítku. Šír psal pro lidi svého kmene, pro své bratry. Vychovával je k odporu proti alkoholu, lži, tmářství, pověře. Pro své pokrokové názory se dostal nejednou do sporu s církví i světskou vrchností. Jeho povídky zákonitě připravovaly velký sociální přerod hor, protože vyrůstaly z tehdejších vztahů mezi zaměstnavateli a chudými zaměstnanci, pozorovaných očima spravedlivého a čestného člověka. Proto také postavy Šírových povídek nejsou obvyklé poudačkové figurky, ale výstižně prokreslené typy živých lidí. Šírovo dílo mělo pro Krkonoše a Podkrkonoší význam, který literární kritikové a historikové nikdy nedocenili a nedocení. Ne ze zlé vůle, ale z neznalosti. Nedovedou ocenit jeho schopnost prokreslit lidské charaktery, vytýkají mu kompoziční a stylové nedostatky, nikdy však nepochopí, co znamenala Šírova kniha pro obyvatele horské

chalupy. Pročítali ji bedlivěji než Písmo. Hledali v ní sebe a své známé. Šírovy řádky byly pro ně zrcadlem, které taktně a přitom tvrdě odráží všechny nedostatky ducha a mravů. Vždyť Šír byl jejich a oni patřili jemu. A posud mu patří, protože jsou dobří tak, jak on to chtěl.

***

Nejznámější Šírovy sebrané spisy jsou v 10 knihách: Povídky z Krkonoš I a II, Tkalcí, V horské škole, Msta, Krkonošské humoresky, V mlhách, Pašerák, Na pobytí a Hory za války. Vycházely v Krbalově nakladatelství v třicátých letech, ale mnoho povídek již dříve bylo otiskáno v časopisech a v kalendářích a v knize Horské prameny. Ptejte se i ve veřejných knihovnách a pátrejte v antikvariátech.

Výchovná turistika

(výlety a vycházky na obecných a měšťanských školách)

Miloslav Rychlovský

Miloslav Rychlovský napsal mnoho dalších příruček. Jednou z nich, vydané roku 1930 Státním nakladatelstvím v Praze, je Výchovná turistika.

I. DÍL: ÚVAHY A ZKUŠENOSTI

Předmluva autora

Bývá zvykem, že autoři připisují knihy osobám sobě milým. Mám-li i já někomu věnovati svou práci, připisuji ji všem, kteří hledají ve výchově nové cíle a razí k nim cesty. A nejen nové, ale lepší, než jsou dosavadní; především takové, jež vedou ze školní uzavřenosti do přírody a k životu.

Je mezi kolegy měšťanských škol značný počet těch, kteří mají zkoušky ze dvou i tří odborů. Myslím, že zkouška z více než jednoho odboru má praktickou cenu snad jenom pro inspektory; pedagogičtí dozorcí potřebují všestrannějšího vzdělání. Nebylo by však lépe, kdyby kolegové, u nichž jsou dobré podmínky pro práci mimo samo vyučování, si vybrali dosud neprosudovaný úsek této školské práce, teoreticky jej propracovali, prakticky vyzkoušeli a zkušenosti pak sdělili naší pedagogické veřejnosti? Lze mít za to, takto že bychom stvořili nové kladné hodnoty, dopracovali se všude pravého odbornictví a rozhojnili svou odbornou literaturu, jež v některých

oborech, jako právě ve výchovné turistice, je tak chudá, že jsme při jejím studiu odkázáni téměř výhradně na cizí, zejména německé prameny.

K výchovné turistice mě přivedla jednak příležitost, jež přišla po převratě, kdy vyšel první osobní železniční tarif (1921), k výletům přímo vybízející, jednak okolnost, že jsem sám na sobě poznal škodlivost výchovy, nemající kontaktu se životem.

Abych kolegům, kteří rádi cestují se školní mládeží, ulehčil práci, pořídil jsem ze svých zkušeností a ze studia dosti obsáhlé cizí literatury tuto knihu, sestávající z několika teoretických úvah a části praktické. Tato část, poněvadž obsahuje data podléhající změnám, se vždy po čase opraví zvláštním dodatkem, jež bude možno vložit dozadu.

Hlavním tematem knihy jsou výlety. O vycházkách se zmiňuji jen letmo, a to proto, že máme o nich zvláště důkladnou a pěknou Stunovu publikaci „Vycházky – putování“, vydanou Státním nakladatelstvím, na niž zde upozorňuji. Moje práce, zejména druhý díl, má dost materiálu, který ji činí upotřebitelnou i na jiných než národních školách.

V Jihlavě v listopadu 1929.

M. R.

Pro Posla a naše čtenáře jsme vybrali kapitolku týkající se naší obce. (Redakce)

TURISTIKA A OCHRANA PŘÍRODY

Má-li se v žácích vypěstovati smysl a láska ku přírodě, může se tak státi jen v přírodě samé, t. j. účelně podnikanými cestami a ovšem též vhodnými výklady učitele, který je sám dost vzdělán, aby rozuměl přírodním zjevům, jež nás obklopují, i jejich příčinám.

Jdeme-li na vycházku, o jaké je v této kapitole řeč, nesvěřujme se náhodě, kde co pěkného najdeme, ale mějme vždy předem promyšlený plán! Je potřeba, aby učitel sám kraj prostudoval a o všem důležitém věděl. Potom taky vycházka svou věcností bude zajímavá.

Jako příklad volím velmi vděčnou partii při středním toku Malé Jizery v Krkonoších, asi v trojúhelníku ohraničeném vesnicemi Hrabačov–Benecko–Křížlice. Již cestou od nádraží u silnice v Dolní Štěpanici u čísla 34 vidíme podivnou hříčku přírody. Stará vrba nese na vrcholu kmene, možná již 20 let statný jeřáb s kmenem rovným jako svíce a velkou, pravidelnou korunou, plnou bílých květů na jaře. Bude-li nám možné, opatříme obrázek a pošleme do časopisu Mládí.

Vejdeme do lesa. Kus za průsekem je bažina a tam se v zelené trávě cosi bělá. Přijdeme blíž a vidíme statnou, asi metr vysokou rostlinu s bílými květy, jaké má tolie bahenní. Je to velmi vzácná odrůda pryskyřníku, pry-

skyřník omějolistý. Okolo roste kaprad. Ta je taky vzácná? Není, ale je pozoruhodná, ba úctyhodná svou minulostí. Před miliony let v prvohorních dobách, v karbonu, kdy u nás bylo podnebí teplejší než dnes v rovníkových zemích, vyrůstaly z bažin stromy obrovských kapradí, přesliček, plavuní jako dnes největší duby nebo smrky; tlusté větve a vějířovité koruny rozkládaly do vzduchu kyslíčkem uhličitým a vodními parami tak přesyceného, že ani slunce nemohlo na zemi svítit. Co se s těmi pralesy stalo, víme. Proto až vezmeš lopatku uhlí, vzpomeň si, že příkládáš zuhelnatělé dřevo stromů kamenouhelné doby, proti jejichž stáří je stáří lidstva nepatrnou chvilkou! Dnešní kaprad, která roste v našich lesích, je jen zuboženým potomkem stromů velikanů, jež pokrývaly kdysi části zemského povrchu až k točnám, i naší nynější vlasti, a když se na ni pozorně zadíváme, vypozerujeme hned, co jí zůstalo z její staré přirozenosti. Roste nejbujněji ve vlhkém temnu, v bažinách pod korunami hustých stromů, zůstává však, nemajíc tropického horka, zakrnělá. Takových rostlin, jež mají úctyhodnou minulost, je okolo plno. Nás zajímají především ty, které již vymírají jako tis, jež známe z našich parků, nebo tato útlá bylinka, která světlemodrými, skoro bílými kvítky zdobí jarní trávníky okolo lesů, totiž penízek horský, jenž se tu a tam zachoval na naše časy jako zbytek, (relikt) předledové (předglaciální) doby. Za chvilku mne volají žáci k bažince v úhlu lesa, porostlé dužnatými trojlístky. Je to vachta trojlístá s charakteristickou hořkou chutí a vůní, dobře ceněná v lékárnách, kterou lid pro podobnost listů nazývá hořký jetel. Nedaleko roste bradáček vejčitý, jenž jest z nejkrásnějších našich orchideí. Má dva proti sobě postavené, nízko nad zemí vyrůstající listy podobné jitrocelovým, a dlouhou lodyhu s množstvím zelenavých květů na konci. Vracíme se do lesa. Hoši se najednou tlačí kolem jasanu, po jehož kmeni zvolna leze jako prst velká, zeleně zdobená housenka lyšaje šeríkového. Kus dál u samé paseky je datlem rozklobaný strom. Počítáme díry a měříme je. Je jich od země do výšky 1, 5 m jednáct. Největší dvě jsou 14 a 18 cm široké a 20 a 30 cm hluboké, takže by se do každé schoval dosti velký králík nebo kočka; jsou vysekány z větší části ve zdravém dřevě a třísky asi jako čepel kapesního nože oházeny až 4 m od smrku! Jaká to úžasná síla krčního svalstva a zobáku, který ve chvíli vydlabe díru, do níž pohodlně může zalézt celý pták! Aby tato práce ještě lépe vynikla, přirovnáme si ji k nějakému lidskému výkonu. Dejme tomu, že by pro člověka nebyla nikde na světě potrava než ve skále. Vzal by si železnou tyč a perlík a vylamoval tvrdý kámen, až by se do díry vešel, a tam teprve by měl mísu s knedlíky. Bylo by to lehké? Jak dlouho by vydržel silný člověk takto si dobývatí živobyті, a což teprve slabý? Z údivu žáků mohu souditi, že sotva který kdy vezme kámen nebo pušku, aby zabil chirurga našich lesů.

Jdeme lesem po cestě vedoucí na Benecko. Podle ní leží černý kámen, jako by byl z rozbořeného komína. Když jsme jím mrštili o kus křemene, rozsypal se na destičky pokryté jemným, černým práškem – tuhou. Byla to tuhá břidlice, usazenina silurského moře, jež zaplavovalo nynější naši vlast v některých částech v dobách mnohem starších, než je kamenouhelná, kdy ještě rostlinstva bylo poskrovnu, ale přece tolik, že jeho zbytky, uložené do vrstev usazeného bláta, se časem přeměnily v tuto tuhu.

Na samém kraji lesa vyčnívá svorová skála spočívající na fylitové podloží. Je krásně žlutá jako síra, silně prostoupená vrstvami křemene a slídou a rozpukaná ve vodorovných lavicích. Právě tak puká žula a rula, kdežto čedič se rozpadává ve velké šestiboké sloupy, krásně vyvinuté a zachovalé na př. na Střekově u Ústí n. Když je hoši před několika lety viděli, nechtěli věřit, že tyto hranoly jsou přirozené krystaly. Bylo jich kdysi po Čechách více, než leckde již jsou rozebrány na stavební kámen nebo štěrk, a tak se naše vlast den ze dne olupuje a ochuzuje, protože nemáme dosud zákona na ochranu přírodních památek! U Jilemnice a Horek vidíme vyhaslé, otevřené sopky permské doby, která přišla po době kamenouhelné – melafýrové lomy. Na úpatí některých těchto sopečných vrchů, jež nemají, poněvadž jsou mnohem starší, té strmosti jako vyhaslé sopky Českého středohoří, najdeme drobnou hmotu, melafýrový tuf, t. j. sopečný popel a bláto jako na Chmelnici u Jilemnice. Když tyto sopky dohasínaly, roztrhla horká voda jejich lávu, drala se po tisíce let na povrch a usadila ve skalních puklinách žíly křemene. Později, když již horká voda téci přestala, stékala tudy svrchu studená voda a vyplnila dutiny ve skále vápencem. Díváme se na tyto pukliny a bereme si pěkné ukázky jejich usazenin s sebou. Některý kousek krystalovaného křemene nebo vápence v melafýrovém pouzdře vypadá jako čelisti šelmy nebo zuby dravé ryby. Na rozhraní Benecka a pozemku usedlosti č. 44 ve Vítkovicích jsme našli kus amfibolového svoru jako koňská hlava s krásně vyvinutou křemennou žilou jako velký řetěz. Jak rádi bychom si ho vzali s sebou do školy! Všude okolo tohoto místa jsou nádherně zvláště břidlicné skály zvané fylity, jejichž bohaté a mocné křemenné žíly jsou místy téhož původu jako křemen blízkých melafýrových lomů. Tyto břidlice se usadily ze silurského moře a jsou tudíž přibližně stejného stáří jako krásné vápencové útvary v okolí Prahy po obou březích Vltavy, jejichž obrázky plní přírodopisné učebnice německé, anglické, čínské a snad celého světa. Avšak zkrěmenění může nejen břidlice nebo pískovec, i dřevo zkrěmenění. V Křížlicích u domu č. 13 byl veliký, křemenem vyplněný kmen pravěkého stáří, jež sedlák vykopal z louky. Když jsme se pozorně podívali, viděli jsme v louce táhlý pahrbek jako starý hrob – taky takové zkrěmenělé dřevo. Není tento kmen, svědek doby, kdy zdejší kraj pokrývaly neproniknutelné pralesy – hoden, aby byl uschován do musea?

V Dolní Štěpanici jsme přišli do lesíka s hluboce zaříznutou, strmou cestou. Po obou stranách jsou valouny kamení, vodou dokonale omleté a veliké jako hlava zelí, stmelené červenou hlinou. Tady je začátek permského útvaru. Severovýchodní část Čech byla totiž v permské době, v níž pocházejí okolní melafýrové sopky, velkým jezerem uprostřed rozlehlé pouště. Do něho vtékaly mocné řeky, které tu na pobřeží usadily nejtěžší hmoty, tyto valouny. Z permského moře má tato část české země mocné usazeniny hlíny, šterku, slepence, opuky a pískovců, jež nás provázejí, jedeme-li vlakem, až za Novou Paku a v nichž se na některých místech, jako na př. v Kalné, nacházejí otisky ještěřích noh.

Účelem takovýchto vycházek a hovorů je vzdělati žáky potud, aby nechodili jako slepí podle přírodních památek, jichž je u nás všude dost, a to je snad nejlepší propagace ochrany přírody. Řekneme dětem, že mnohé z toho, co jsme viděli, kdyby bylo v Německu, Švýcarsku, Švédsku, Norsku nebo Japonsku, by bylo úředně chráněno. V těchto zemích jsou přísné zákony na ochranu přírody. My takového zákona dosud nemáme. (V současné době již přísné zákony dávno máme, než v době psaní článku roku 1929).

Žáci by měli dokonale poznati všechny přírodní a historické památky kraje, v němž bydlí, a i když sestavujeme plán výletu, mělo by se hleděti k tomu, abychom navštívili místa také po této stránce bohatá a zajímavá. Dá-li se co beze škody odnést a uchovat, jako třeba kousky nerostů, nechť si je žáci vezmou a založí ve škole sbírky. Mohou si též koupiti pohlednice zobrazující krásné přírodní útvary, ukázat je rodičům, známým a podobně. Tak by mohla myšlenka ochrany vniknouti do nejširších vrstev a státi se kulturním zájmem národa. Tím by se nejlépe připravila půda dobrému zákonu, který by nejen zakazoval ničiti přírodní památky, ale ukládal poříditi i jejich soupis, jakož i soupis sbírek i soukromých v celé republice. Skutečně cenné věci, zejména ty, jež jsou ohroženy, by se vyvlastnily a prohlásily za veřejný majetek. Krajům, okresům a snad i větším obcím by se uložilo zřizovati musea a sbírky. Tím by se zachránilo mnoho, co by jinak padlo za oběť zničenosti a nevědomosti, posílila by se láska k domovině, povzbudil turistický ruch, i přivábilo mnoho cizinců, a tak by kapitál do těchto věcí investovaný nesl na konec i hospodářský užitek.

C. PO VÝLETĚ.

Jak využijeme nabytých zkušeností?

V předešlých kapitolách jsem vyložil, že výlet není jen téma pro nejbližší vyučovací hodinu ve třídě. Zkušeností z něho se dovoláváme po celý rok skoro ve všech předmětech, stavíme na nich a činíme je východiskem výkladů ve vlastivědě, občanské výchově i jindy.

První den po výletě, než žáci vkročí do třídy, uchystáme na zeď mapu,

na níž lze viděti trati, po nichž jsme jeli, a všechna místa, jež jsme navštívili. Podle možností též rozvěším plány měst, která jsme si prohlédli. Hoši se shrnou k mapě a ukazují, kudy jsme cestovali. Přinesu též některé obrazové dílo (Krásy Československé republiky) jakož i ze školní sbírky zeměpisné obrazy měst a míst, jež jsme navštívili, a dávám hádat, co který obraz znázorňuje. Potom o celém výletě souvisle vypravujeme a zpracováváme jej po částech jako slohový úkol. Každý žák píše jiné téma, např. „Ve Valdštejnském paláci, Na Prodané nevěstě, Na Petřínské rozhledně, V Národním muzeu, V Jelením příkopě“ atd. Mimo to doporučím, aby si celý výlet podrobně popsali a zprávu o něm zachovali jako upomínku na mládí a školu.

Taky učitel by měl dojmy a zkušenosti z výletu literárně zpracovat, a to z několika hledisek. Může popsat cestu ze stanoviska výchovného pro některý pedagogický časopis, ze stanoviska vlastivědného pro přírodovědecký nebo turistický list, nebo zpracovati materiál jako cestopisný fejeton pro krajský nebo denní tisk. Takové články by byly velmi dobrou reklamou škole, věci i učiteli. Měly by se se vši korespondencí jakož i s protokolem uložit do školního archivu a poslati v opisu na okresní školský výbor.

pokračování

Ochrana Krkonoš

*Jindřich Ambrož
dokončení*

Chtěl bych poukázati alespoň na zvláštní veliká nebezpečí horám. V západních Krkonoších jsou rozsáhlé rašeliny a hromadně hyne klečovina, zjev velmi závažný, s kterým se setkáváme také na Bílé louce pod Sněžkou. O tomto zjevu na Krkonoších, který by mohl mít nedozírné následky nejen pro zachování krajinného rázu tohoto pohorí, nýbrž i těžké škody hospodářské pro širokou oblast našeho státu, podal obsáhlý vědecký posudek ze dne 29. 5. 1947 geolog, univers. prof. Dr. Odolen Kodým, a předložil jej ministerstvu školství a osvěty v Praze. Cituji z tohoto posudku jen výňatky ve zkratkách:

Na náhorních pláních je žula pokryta nejdříve mocnou zvětralinou, kamenopísčitém eluviem, a nad ním je nestejně mocná vrstva rašeliny. Tyto měkké a snadno vodní erosi podléhající povrchové vrstvy jsou udržovány souvislým porostem rostlinným, kleče, trav atd. Nadměrné množství cest odstranilo tuto ochrannou vrstvu vegetační a umožnilo vodě erosivní činnost. Cesty v posledních letech neudržované, změnily se ve výmoly 1 až 3 m hluboké, kterými v době přívalů proudí voda a dále prohlubuje tyto strže,

kteře působí velmi neblaze na stav podzemní vody, snižují hladinu spodní vody, čímž se mění v širokém okolí ekologické podmínky vegetační. Kleče hyne. Vrstva zvětralin s rašelinovou i jinou souvislou pokrývkou fungovala jako houba, akumulovala srážkovou vodu a vyrovnávala v době sucha vodní stavy tím, že napájela horské prameny. Vznikem strží, drénu, tato akumulací schopnost volných sedimentů je podstatně snížena, reservoár podzemní se rychle vyprazdňuje. Co to znamená při asi 25% vodní kapacity těchto volných sedimentů, jež mají průměrnou mocnost asi 2 m a velmi značnou rozlohu, lze si snadno představit. 1. Změna vegetace na krkonošských vysokých pláních, odumírání kleče, vyhynutí vlhkomilné květeny a porušení ochranné vrstvy rostlinstva. 2. Postupné odnesení volných eluviálních zvětralin, zejména žulových, a obnažení skalního podkladu. 3. Podstatné zmenšení vyrovnávání odtoku vody, tedy veliké přívaly v době srážek a tání sněhu a nízké stavy vody v době sucha. 4. Klimatické změny, t. j. další stupňování suchosti klimatu nejen v oblasti Krkonoš (na př. v lesním hospodářství), nýbrž i v širších oblastech. Důsledky pod 1., 2. a 4. nebylo by možno odstraniti vůbec, nestane-li se co nejdříve náprava. Odstranění důsledků pod 3. vyžádalo by si stavby dalších nákladných retenčních přehrad. Dr. O. Kodým u vědomí své plné zodpovědnosti upozorňuje na nynější stav a jeho katastrofální následky a doporučuje, jaké zákroky by se měly co nejrychleji provést, a žádá, aby úřady podnikly nutnou nápravu.

Stavba lanovky na Sněžku. Proč se staví ministerstvo zemědělství, ústřední ředitelství státních lesů a statků, ministerstvo školství a osvěty, ministerstvo vnitřního obchodu, zemský národní výbor, státní památkový úřad a konservátoři proti II. dílu lanovky Růžová hora – Sněžka a žádají, aby projekt stavby v II. díle byl podroben revisi? Je mnoho námitek věcných, také proti zničení několika tisíc m² zákonem chráněné kosodřeviny v oblasti, která bude prohlášena rezervací. Na jejím neporušeném stavu má ministerstvo zemědělství z hlediska ochrany níže položených lesních porostů a nerušeného odtoku horských vod značný zájem. Porosty kosodřeviny jsou velmi cennou ochranou proti všem nepříznivým důsledkům vysoké horské polohy pro níže položené porosty a narušení ochranného kosodřevinného porostu způsobí snížení horní hranice hospodářského lesa nejméně o 100 metrů. Výstavbou II. dílu lanovky by byly dotčeny vážné poměry vodohospodářské, kosodřevina působí jako nedoceněný a nejpodnělnější regulátor odtoku vod. Pro lyžaře nemá lanovka na Sněžku v II. díle významu. Klub turistů a ochrana přírody jsou proti stavbě na kuželovitý vrchol Sněžky, rozdělený zemskou hranicí, který by byl lanovkou zprofanován. Záležitost II. dílu je v úředním řízení.

Otázka krkonošských lesů, porušených a stále ohrožovaných kůrovcem, svezení desetitisíců m³ dříví zpracovaného, vysazení mnoha set hektarů

pasek při nedostatku sazenic a pracovních sil, je velmi vážnou kapitolou sama pro sebe, tak jako další lesní hospodaření. Také nelze schvalovati výstavby silnic do vysokých poloh. Pasterectví do přírodního parku krkonošského nepatří, zejména do vyšších poloh, kde lze schvalovati jen chlévové hospodářství. Lesníci odedávna vždy příkře se stavěli proti volnému pastvinářství hovězího dobytka, který je nepřítelem lesů, rozšlapává půdu, zde velmi skromnou, kterou pak voda odplaví. Uváží-li se všechny okolnosti vpředu uvedené, bude každému nepodjatému jasno, proč zakázala zemská vláda Čech již roku 1609 chov a pastvu dobytka i ovcí ve východních Krkonoších a nařídila vysazování lesů. Ovce jsou u lesů velmi nebezpečné, vše okusují, půdu rozšlapují a na lesní zvěř přenašejí motolici. Mám-li se ještě přece dotknouti otázky lesů na Krkonoších, vyjímám výrok lesního odborníka z článku „Rozsah lesní těžby budí obavy“. Překotné budování nebo přeskupování a doplňování dřevařského průmyslu, jehož požadavky nelze krýti již nyní, budí vážné obavy... O tom zda domácí lesy stačí krýt všechny potřeby, bylo by možno pochybovat i tehdy, kdyby nebylo kůrovcové kalamity a kalamit předchozích a kdybychom měli dostatek lesního dělnictva... Okupanti a kůrovec způsobili odlesnění našich pohraničních horských pásem. Zvýšený tlak na těžbu dříví a nedostatek pracovních sil pro nová zalesnění toto nebezpečí ještě zvyšují... Půda našich hor, vystavená po odlesnění účinkům živlů a vody, je odplavována do údolí a odtud do říčních koryt...

Zjistil jsem koncem února 1948, že jen v obvodu státní lesní správy ve Vrchlabí je nutno svážet asi 40 000 m³ zpracovaného dřeva, kulatin, vláknin a doloviny. Má být zalesněno 500 ha lesních holin a 200 ha půdy nelesní v důsledku vysídlení, Není možno letos vysázeti více než 50 ha. Na těchto holinách se ztrácí ročně celkem 4 000 m³ dříví na přírůstků. Paseky nevyšázené zarůstají rychle plevelem, zejména maliníkem, sporá vrstva půdy se snadno při deštích odplavuje. Není sazenic, není lidí, a to způsobuje lesníkům těžké starosti. Do konce února nemohla býti hospodářská lanovka od Michlova mlýna k Věříně cestě upravena pro závady do pohybu, ač se staví již od listopadu. Na 100 slovenských lesních dělníků v únoru z lesů odešlo. Zde i jinde v lesích krkonošských nutno pomoci.

O dalších jiných závadách, o znečišťování Krkonoš odhozenými papíry, odpadky, o motorových jízďách ve výšinách, o povrchním zdrátování hor telefony a telegrafy, o projektovaných lanovkách do vysokohorského kletčového areálu, o špatném stavu turistických cest a příjezdních silnic, o názvosloví Krkonoš atd. nutno rovněž uvažovati.

Horské prameny, vlastivědný sborník Krkonoš, měsíčník mimo prázdniny, ročník III, č. 9-10, 1947-48, str. 131-134

NĚKTERÉ KAMENY ZVLÁŠTNÍ V LIDOVÉ TRADICI

J. Košťál
dokončení

Děje se ještě zmínka o kameni kohoutím, kapounovém a supovém, jež se utvořil v žaludku, ale nenašel jsem, k čemu jich lid užíval a jakou moc jim připisoval. – Kámen orlí, vážený těhotnými ženami; orlové kladou prý jej do svých hnízd, když se blíží doba líhnutí mládat.

Malinový ligyr nalézá se v žaludku rysa, jehož zrak jest tak ostrý, že vidí i zdí; proto ti, kdož nosí ligyr, vyznamenávají se bystrostí zraku; kromě toho zastavuje krvácení nosu a hojí všechny rány, kromě těch, které jsou způsobeny kamenem a železem.

Vedle těchto kamenů, vlastně slitin, jmenují se i jiné, jimžto přičítána moc kouzelná a léčivá: Bar-lachi – magnetový kámen, má prý moc, jimžto možno prováděti mnohá kouzla: Rozestře-li jej někdo na prášek, nasype do sklenice bílého vína a dá vypítí dívce nebo ženě, neodolají prý a musí se do dárcé zamilovati.

Karbunkul, který ukazuje na barvu žhavého uhlí, jest v pohádkách a pověstech často jmenovaný „karfunkul“. Dle domnění lidového byl to zázračný kámen, jemuž se přisuzovala kouzelná moc: kdo jej totiž při sobě měl, rozeznal pravdu od lži. – Kámen mudrců snažili se alchymisté po delší dobu, ale marně nalézt. Ve středověku přičítána mu divotvorná moc; věřeno, že prodlužuje život a proměňuje prosté kovy ve zlato. K á m e n h r o m o v ý , jehož užívají zažehnávačky při zařikávání a zažehnavání všech neduhů, zejména však „návní kosti“, bývá v rodině dědičný, poněvadž prý jest těžko naléztí jej. Jest barvy černé a vyskytá se na místě, kam uhodil „Boží posel“. Moravská babička vykládá: „Hromový kámen – to jest takové černé, hladké kameň, vod hroma sražené na zem. Kam hoderí, tam se nande, ale 7 sáhů hloboko. Za 7 let, 7 měsíců, 7 tédnů a 7 dní vyrazí ze země a tenkrát ho lidé nandó“. – O původu jeho vypravuje: „Von pochází vod nejstaršího Lucipera. Kdež stvořil Bůh člověka, díval se na něho čert a posmíval se řka: Tes stvořil jednoho, já jich stvořím sedm“. Bůh pravil, aby jim dal ducha. Čert nemůhl a řekl: „Dé jim te ducha.“ Bůh jim dal ducha, ale

vono se to po zemi jenom plazelo, a řekl Bůh: „Tes stvořil sedm, ale te bodó po tobě bit“ (to só te hrome), a čert na to: „Dež bodó bit, tak já se za dobré skovám.“ – No, dež je bóřka, čert se za někoho sková a hrom toho dobrého zabije, aneb sková se za strom a hrom vrazí místo do čerta do stroma a zareje se hloboko do země. Protože dal Bůh tem sedmi ducha, tak jsó zázračné. – Hromové kameň bel tak tvrdé, že ani na kovadlinó ho rozbit nemúhel.“ Někteří soudí, že hrom není nic jiného než žhavý kamínek, asi tak velký jako vlašský ořech; jiní myslí, že blesk sjede v podobě ohnivého brousku, zaryje se hloboko do země a vyjde na povrch teprve po sedmi letech. – Hromový kámen má také moc ochrannou: V kterém stavení mají za krovem hromový kámen, tam nikdy neuhodí. – Býval i prostředkem proti čárům: Hospodyně, domnívají se že čarodějnice škodí jejím kravám, opatřila si novou nádobu nepolévanou, již musela koupiti bez smlouvání za nerovné peníze. Pak našla po první bouřce z jara sedm hromových kamenův, a to šest menších a sedmý s bílou páskou uprostřed, podlouhlý a největší. Ten vložila do středu nádoby naplněné zpola hromovou hlinou, již nabrala na místě, kam uhodil hrom, a kolem něho položila ostatních šest kamenů. Nádobu přikryla pokličkou rovněž nepolévanou a zakopala ji „o čarodějnicích v noci filipo-jakubské pod práh u chlěva. Při tom dbala bedlivě, aby jí nikdo nespatrił při práci té, jinak byl by prý prostředek marný. Vyplnila-li všechny podmínky řádně, zabránila, že nemohla čarodějnice vejíti přes práh do chlěva a škoditi tam kravám. – Podobná nádoba s hromovými kameny nalezena byla pod prahem u chlěva v Lužci. – Nemúže-li hospodyně stlouci, vhodí „hromový kámen“ do vřelé vody a vyplákne máselnici. (Střezetice). – Hromový kámen obrací prý k sobě obličej zavražděného člověka. (Habry).

Vedle hromového kamene slouží při zažehnavání také oblázek; – ale ne každý se hodí. Kámen, který nabývá moci kouzelné, musí býti alespoň rok na stromě, nesmí tam býti hozen naschvál a nesmí se věděti, kdo jej na strom hodil. Na Velký pátek se sejme, ale ne holou rukou, nýbrž obalenou v bílý šátek anebo zástěru, potom se obalí červeným sukнем anebo jemnou látkou červenou. – Když se látka ušpiní, jest nutno ji vyměnit za čistou, jinak by pozbyl kámen moci zázračné. (Lužec). – Místy si opatří zažehnávačka kámen tímto způsobem: Při první bouřce z jara vloží podlouhlý oblázek do šátku a hodí jej přes hlavu na strom, obyčejně na hrušku. Po bouřce vezme oblázek opět do šátku, jinak by prý neměl moci zažehnavací. (Babice).

Jak byla Emča zachráněná před peklem

Zuzka Strnádková
dokončení

Že Olda zmizel z vězení se hned rozkřiklo. Stráž tam byla, rychtář taky a Olda jim prakticky před očima zmizel. To všechny utvrdilo vtom, že má spolky s čertem! Jak jinak by se dostal přes mříže! Jenže teď to teprve začalo. Nejen Tondovi, ale po celé vsi se věci ztrácely a vše samozřejmě padlo na Oldu.

Také Emča si přisolila. Sestře ukradla její nejmilejší věci, i ty, co dostala od rodičů a vše, co se jí líbilo. Proč ne? Stejně to bude na Oldu! Tak co! Byla na něho moc rozzlobená. Když ji čert donesl za Oldou do jeskyně, pokoušela se ho svést, ale neuspěla. Dal jí mnohokrát najevo, že miluje Haničku, a odbyl ji tentokrát docela nevybíravě! Tak si řekla, proč by na jeho hlavu nemohly padnout další krádeže! Když dříve chodila na pobyty, všude se jí něco líbilo, jenže si to nemohla vzít, protože by hned každý věděl, kdo to vzal. Teď ale vše padalo na Oldovu hlavu a tak pilně chodila na návštěvy a v nestřežených okamžicích brala, co se jí líbilo. Nejdříve nikoho nenapadlo ji z toho vinit, až jeden soused si při jedné návštěvě všiml, že ze stolečku, vedle kterého Emka zrovna stála, zmizela malá ozdobná krabička. Nejdříve myslel, že se mu to zdálo, ale když u druhé skříňky zmizely ženiny náušnice, byl doma. Tak ne Olda, ale tahle ženská je zlodějka! Nic neřekl, jen stále dával pozor!

Emča si ale byla tak jistá, že vše jde na vrub Oldovi, že si už moc pozor nedávala. Sotva odešla, domluvil se se ženou, že upozorní další a přichystají na ni past. Ostatní sousedé by tomu neuvěřili, kdyby to neřekl tak důvěryhodný člověk jakým byl Eman. Domluvili se, že se sejdou u Lojzy, který bude oslavovat narození vnoučka, na které všechny zve. Emka přijde určitě taky, i kdyby ji nepozvali! Přece si nedá ujít takovou příležitost! Dokonce tam přinesou pár drobností, které budou jakoby náhodou ležet na stole. Hanička přinesla náušnice, které jí daroval Olda a které se Emče moc líbily.

Zábava u Lojzy se pomalu rozproudila. Všichni skoro zapomněli, proč se sešli. Když byli v nejlepším, Emka přišla. Sedla si jakoby nic mezi sousedy a hned jí oči jezdily kolem dokola. Všichni ji nenápadně pozorovali. Náhle Emka skoro vyskočila. Uviděla, jak si Hanička sundává náušnice a pokládá je na stůl a jde k jedné z tetiček. To se Emče moc hodilo. Nedočkávě vstala a šla ke stolku, kde před tím sedla Hanička. Začala se velmi živě bavit, obešla stůl a nakonec si sedla na Haniččino místo. Rozkládala rukama, ale oči z náušnice nespustila, až milé náušnice přikryla rukávem. Ještě chvílku

poseděla a šla jinam Všichni viděli, že je náušnice pryč! Když chtěla Emča odejít zastavili ji a chtěli vrátit vše, co ukradla. Teď to ale začalo! Emča křičela, prala se, svolávala hromy a blesky, ale nic platno. Sousedé ji drželi pevně. Teď viděla, že je opravdu zle a že ji trest nemine! Potichoučku zavolala na pomoc čerty a v té chvíli chlapům ze sevření zmizela. To byl důkaz, že opravdu byla s čerty spolčená! Ale co teď? Emča byla pryč, o Oldovi také nebylo ani vidu, ani slechu. Už viděli, že Oldovi křivdili! Ale kde je? Tohle má určitě Emča také na svědomí! Jak se k ní ale dostat?

Hanička zatím nelenila. Nikdo jiný jim nemůže pomoci než Krakonoš! Ten se na její tichou prosbu hned objevil a protože věděl co se stalo, řekl: „Oldu a Emču mají skutečně v moci čerti, jenomže na Oldu nemohou, protože je čestný a poctivý a nedal se k ničemu špatnému zlákat, ačkoliv ho pokoušeli, jak jen mohli. I spoustu pokladů mu nabízeli, ale on nepovolil a nic od nich nevzal. Ale Emča? To je jiná. Tu mají už dlouho na mušce a pokud se hodně rychle nezmění a nevrátí, co kde vzala, nebudu jí moct pomoci ani já. Je tuze zatvrzelá, chtívá všeho, co má ten druhý a obrátit ji k dobru bude tvrdý oříšek! Snad kdyby ses o to pokusila ty. Ale nevím, nevím. Hlavně bude muset změnit myšlení a způsob života. Jinak ji peklo nemine.“

Hanička si nebyla jistá, jestli vše zvládne a jestli najde ta správná slova, která by na Emku zapůsobila tak, aby se změnila k lepšímu. Vždyť víme – čím hrnec navře, tím smrdí! Co by ale kvůli Oldovi neudělala. Hlavně aby se brzy našel! Znovu se obrátila na Krakonoše, ale ten řekl: „Já ti nesmím mnoho radit, tohle vše je v moci lidí. Ti musí ukázat, že jim na druhých záleží a že jsou schopni udělat vše, aby jim pomohli. Vím, že je Olda v jedné jeskyni za velkým balvanem. Proto ti pošlu trpaslíčka, aby tě tam dovedl. Pak už si musíš poradit sama. Co se týká Emky věřím, že vše dobře dopadne.“

Než se Hanička otočila, stál vedle ní trpaslíček a povídá: „Haničko, neboj se. Co ti nesměl říct Krakonoš, povím ti já. Ne sice všechno, ale pomůže ti to, aby ses správně rozhodla.“ Vzal ji za ruku a šli. Naštěstí to nebylo daleko. Najednou stáli před velikým balvanem a trpaslíček řekl: „Tady za tím balvanem je uvězněný Olda a je tam i Emča, kterou tam na její přání čerti donesli. Pořád se nevzdává naděje, že Oldu pro sebe získá. Vezmi si tenhle kamínek. Jakmile se jím dotkneš skály, kámen se sám odvalí a ty můžeš dovnitř. Jen kamínek nesmíš ztratit! Vůbec ho nedávej z ruky, je to klíč, abyste mohli sluj opustit. Jinak byste tam zůstali navěky. Jak se tam ale objevíš ty, nastane boží dopuštění. Všem bude nadávat, vše, co půjde rozbije a nejvíc to odneseš ty. Nic se ale neboj. Dokud budeš mít kamínek v dlani, nic se ti nestane. Až tam vejdeš, Oldu neuvidíš, ale je tam. Čerti udělali neviditelnou stěnu. On tě ale uvidí. Jestli chceš od pekla zachránit i Emku,

musíš se k ní přiblížit co nejbliž. Kamínek bude pracovat s tebou. Čím blíže budeš, tím to bude lepší, protože energie kamínku na ni bude působit a ona se bude měnit k lepšímu. Protože by to jinak trvalo dlouho, musíš to uspíšit.

Mluv na ni a vysvětli jí, co vše dělá špatně, o její zlobě a krádežích. Ze začátku nebude chtít poslouchat, ale spojení energie kamínku a tvé vše uspíší. Nesmíš v tobě ale zůstat ani trochu zloby vůči ní, i když tobě, Oldovi i ostatním ublížila. To by bylo vše marné. Tvé odpuštění musí jít ze srdce. Cítíš se na to?“

Hanička zaváhala jen malou chvíli a pak přikývla. Trpaslíček se usmál. Věděl předem, jak to dopadne, že Hanička nedopustí, aby Emka propadla peklu. Pak řekl:

„Ještě jednou ti připomínám: Drž dobře kamínek, ani chvíli nepovol. Čerti ho budou chtít. Nejdříve po dobrém – za zlato a drahé kamení. Za kouzelné věci a podobně. Ty se ale nedej zviklat. Kamínek má daleko větší hodnotu než všechny jejich poklady, protože dává dobro a lásku. A to jsou ty největší poklady na světě. Chtějí ho zničit, protože jak víš, peklo se s dobrem nesrovnává.“

Až budeš stát vedle Emky, vezmi ji za ruku a kamínek jí do ní dej. Emka ho sice bude chtít zahodit, ale to už nepůjde. Bude se jí držet, dokud se neobráti, a to v tomto případě bude hodně rychlé, protože nejrychleji působí přímo. Jakmile Emka uzná své chyby, kamínek se vrátí k tobě a peklo ji musí pustit, stejně jako Oldu a ty si je budeš moct odvést. Pak už bude všechno dobré.“

Stalo se jak trpaslíček řekl. Sotva balvan uvolnil cestu a Hanička vstoupila do sluje, Emka opravdu začala svoji bandurskou. Hanička se ale nezačala bránit, strčila jí kamínek do ruky. V tom okamžiku Emka jakoby ztuhla. Oči se jí rozšířily překvapením. Stála a stála, až najednou začala plakat. A to bylo pro ni něco úplně nového, vždyť naposledy plakala snad jako dítě. Teď už i Hanička věděla, že je vyhráno a poznali to i čerti. Stěna byla najednou pryč, ve sluji se rozsvětlo a Olda objímal svoji Haničku. S radostí vzali Emku mezi sebe a opustili sluj, aby byli od čertů co nejdál. Teprve teď se Emka zmohla na slovo. Nejprve byla její slova kostřbatá, nevěděla, jak všechno najednou ze sebe dostat, ale po chvíli to bylo lepší. Při všem tom povídání a omlouvání došli do vsi.

Všichni stáli na návsi plni překvapení, jak se tam tak společně ocitli. A byli překvapeni ještě víc, když viděli, že Hanička s Oldou vedou mezi sebou Emku. A co teprve, když je Emka prosila za odpuštění a vedla je do svého domku, aby jim vrátila vše, co jim kdy vzala. To už bylo docela nad jejich chápání! Nikdy by byli neuvěřili, že se Emka změní, navíc v tak krátké době. Ale byli rádi, že se tak stalo. Konečně bude ve vesnici klid. A jak řekl

trpaslíček, kamínek se k Haničce vrátil hned, jak Emka pronesla první prosbu o odpuštění.

Teď mezi ně přišel Krakonoš s trpaslíčkem. Dlouho seděli a trpaslíček vyprávěl, co vše Hanička podstoupila, aby Emku dostala z drápů pekelníků. To bylo divení! Když Hanička vrátila kamínek trpaslíčkovi, oba se rozloučili s přáním všeho dobrého. Od té doby byl ve vesnici klid. Zase se všichni v dobrém stýkali, pomáhali si a každá zábava byla zábavou bez příměsi zloby.

INZERCE

E DISTRIBUCE

Výlep papírových oznámení o plánovaných odstávkách elektřiny končí 31. 12. 2020. Zaregistrovat se a dostávat zprávy do mobilu či e-mailu o plánovaných odstávkách či poruchách však můžete již dnes: www.cezdistribuce.cz/sluzba

Oznámení také můžete sledovat online: www.cezdistribuce.cz/odstavky nebo www.bezstavky.cz

SKUPINA ČEZ

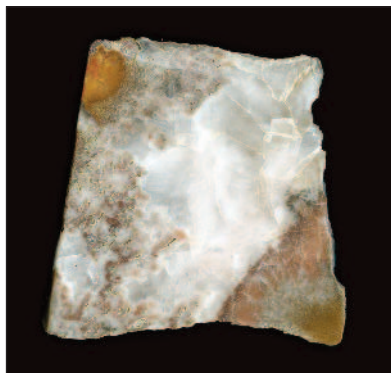
**Liberecký
kraj**

Projekt „Úpravy podél silnice II/286“ v obci Benecko, část obce Dolní Štěpanice, byl realizován s využitím účelové dotace poskytnuté z dotačního fondu Libereckého kraje z Programu obnovy venkova.

Odhalená krása kamenů ze sbírky a prací JAROSLAVA F. Z DOLNÍCH ŠTĚPANIC

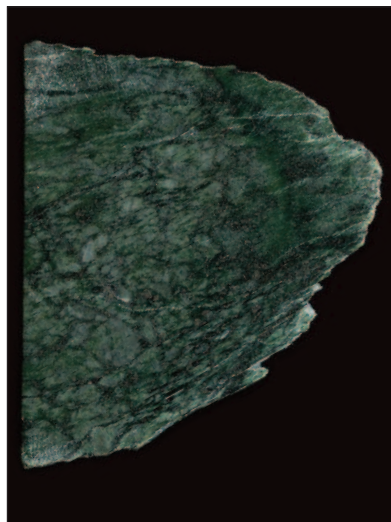
JASPIS – SiO₂

- naleziště: CZ Doubravice
tvrdost: 6–7 (Mohse)
barva: všebarevný + křemen
velikost: 65 × 55 mm
použití: šperkařství, sběratelství
užití: nabízí oporu a pomoc
ve stresu, zajišťuje klid
a pohodu ve všedním
životě.
zpracování: řezání, broušení,
leštění, JF

ŽULA INDICKÁ (metamorfovaná)

- naleziště: Indie
tvrdost: 5–6 (Mohse)
barva: šedočerná
velikost: 80 × 70 mm
stáří: cca 2, 5–3 miliardy let
použití: obklady, náhrobky
užití: při vzpomínkových
dnech dodává sílu
k dalšímu životu,
energii a rozumovou
rovnováhu v dalším
životě
zpracování: řezání, broušení,
leštění, JF

**Hudební produkce
k památce zesnulých
na hřbitovech
Horní Štěpanice**

**se koná v neděli
1. listopadu 2020**

**14:30–15:00 hod.
dolní část pod kostelem**

**15:00–15:30 hod.
horní část nad kostelem**

**15:45–16:15 hod.
evangelický hřbitov**

**V případě nadměrného
deštivého počasí
se produkce nekoná.**

Krkonošská dechovka Jablonec nad Jizerou